T.C.
ÇANKIRI KARATEKİN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI

IRAK'TA (MUSUL ŞEHRİ) İLKÖĞRETİM DÜZEYİNDE UZAKTAN EĞİTİM SİSTEMİNİN SEVİYESİ

Basma Jamal Abdulkareem ALAS

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Danışman

Dr. Öğr. Üyesi Adem ÇİLEK

Çankırı 2021

T.C.
ÇANKIRI KARATEKİN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI

IRAK'TA (MUSUL ŞEHRİ) İLKÖĞRETİM DÜZEYİNDE UZAKTAN EĞİTİM SİSTEMİNİN SEVİYESİ

Basma Jamal Abdulkareem ALAS

ORCID: 0000-0003-2779-1036

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Danışman

Dr. Öğr. Üyesi Adem ÇİLEK

Çankırı 2021

İÇİNDEKİLER

Sayfa

Bilimsel Etik Bildirimi ---------- ii

Tez Kabul Ve Onay ---------- iii

Önsöz ---------- iv

Özet ---------- v

ABSTRACT ---------- vi

Tablo Listesi ---------- vii

Şekil Listesi ---------- ix

1. GİRİŞ ---------- 1

1.1. Araştırmanın Önemi ---------- 3

1.2. Araştırma Hedefleri ---------- 3

1.3. Araştırma Problemi ---------- 4

1.3.1. Araştırmanın Ana Problemi ---------- 4

1.3.2. Araştırmanın Alt Problemleri ---------- 4

1.4. Araştırma Sınırları ---------- 5

1.5. Arama Terimleri ---------- 5

1.5.1. E-Öğrenme ---------- 5

1.5.2. Uzaktan Eğitimin ---------- 6

1.5.3. Irak'ta İlköğretim ---------- 6

1.6. E-Öğrenimin Özellikleri ---------- 7

1.6.1. Uzaktan Eğitimin Avantajları ---------- 7

1.6.2. Uzaktan Eğitimin Olumsuzlukları ---------- 8

1.6.3. Geleneksel ve Uzaktan Eğitim Arasındaki Fark ---------- 8

1.7. Uzaktan Eğitim Tekolojileri ---------- 11

1.8. E-Öğrenme Gelişiminin Tarihsel Aşamaları ---------- 13

1.8.1. İlk Aşama ---------- 13

1.8.2. İkinci Aşama ---------- 13

1.8.3. Üçüncü Aşama ---------- 13
1.8.4. Dördüncü Aşama ---------- 13
1.9. E-Öğrenme Türleri ---------- 13
1.9.1. Birinci Bölüm ---------- 13
1.9.2. İkinci Bölüm ---------- 14
1.10. E-Öğrenme Hedefleri ---------- 15
1.11. E-Öğrenmenin Kazançları ---------- 15
1.12. Uzaktan Eğitimin Faydaları ---------- 16
1.13. Önceki Çalışmalar ---------- 17
1.13.1. Arap Çalışmaları ---------- 17
1.13.2. Yabancı Çalışmalar ---------- 20

2. YÖNTEM ---------- 24
2.1. Araştırma Modeli ---------- 24
2.2. Evren ve Örneklem ---------- 25
2.3. Verilerin Toplanması ---------- 25
2.3.1. Kapsam Geçerliği ---------- 26
2.3.2. Faktör Analizi ---------- 26
2.3.2.1. Açımlayıcı Faktöru Analizi ---------- 26
2.3.2.2. Doğrulayıcı Faktör Analizi ---------- 39
2.3.3. Ölçeğin Güvenilirliği ---------- 31
2.3.4. Anket Uygulanması ---------- 32
2.3.5. Anketin Puanlanması ---------- 32
2.4. Verilerin Çözümü ve Yorumlaması ---------- 33
2.5. Araştırmaya Katılan Öğretmenlere Ait Veriler ---------- 33
2.5.1. Çalışmaya Katılan Öğretmenlerin Cinsiyete Göre Dağılımı ---------- 33
2.5.2. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Eğitim Kurumlarına Göre Dağılımı 34
2.5.3. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Mesleki Kıdeme Göre Dağılımı ----- 35
2.5.4. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Öğrenim Durumuna Göre Dağılımı · 36
2.5.5. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Branşlarına Göre Dağılımı ---------- 37

2.5.6. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Uzaktan Eğitime Yönelik Bilg Sahibi Olup Olmamalarına Göre Dağılımı ---------- 38

3. BULGULAR VE YORUM ---------- 40

3.1. Uzaktan Eğitimin Özellikleri Açısından Önemini Değerlendirme Sonuçlar 40

3.2. Uzaktan Eğitimde Kullanılan İletişim Uygulamalarının Önemi Açısından Değerlendirme Bulguları ---------- 40

3.3. Uzaktan Eğitime Yönelik Tutum Ölçeği İçin Güvenilirlik Testi Bulguları 41

3.4. Öğretmenlerin Uzaktan Eğitime Karşı Tutum ve Bulguları ---------- 41

3.4.1 Tutum Puanlarına Karşı Bazı Betimsel İstatistik Dereceleri ile Normalite Testine Ait Sonuçlar ---------- 41

3.4.2. Tutum Ölçeği Unsurlarının Frekans, Yüzde ve Ortalama Puanlarına Ait Bulgular ---------- 42

3.4.3. Çalışmanın Alt Problemlerinin Sonuçları ---------- 46

4. SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER ---------- 54

4.1. Sonuç ve Tartışma ---------- 54

4.2. Önerile ---------- 57

KAYNAKÇA ---------- 59

EKLER ---------- 63

EK-1: Uzaktan Eğitim Tutum Ölçeği ---------- 63

EK-2: Araştırma İzni ---------- 67

EK-3: SPSS Sonuçları ---------- 69

ÖZGEÇMİŞ ---------- 77

BİLİMSEL ETİK BİLDİRİMİ

Yüksek Lisans tezi olarak hazırladığım *Irak'ta (Musul Şehri) İlköğretim Düzeyinde Uzaktan Eğitim Sisteminin Seviyesi* adlı çalışmanın öneri aşamasından sonuçlanmasına kadar geçen süreçte bilimsel etiğe ve akademik kurallara özenle uyduğumu, tez içindeki tüm bilgileri bilimsel ahlak ve gelenek çerçevesinde elde ettiğimi, tez yazım kurallarına uygun olarak hazırladığım bu çalışmamda doğrudan veya dolaylı olarak yaptığım her alıntıya kaynak gösterdiğimi ve yararlandığım eserlerin kaynakçada gösterilenlerden oluştuğunu beyan ederim.

20/4/2021

Basma Jamal Abdulkareem Alas

Tez Kabul Ve Onay

ÇANKIRI KARATEKİN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

Basma Jamal Abdulkareem Alas tarafından hazırlanan *Irak'ta (Musul Şehri) İlköğretim Düzeyinde Uzaktan Eğitim Sisteminin Seviyesi* başlıklı bu çalışma, *13/08/2021* tarihinde yapılan tez savunma sınavı sonucunda *oybirliği* başarılı bulunarak jürimiz *tarafından Eğitim Bilimleri* Anabilim Dalı'nda Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

TEZ JÜRİSİ ÜYELERİ

Danışman : Dr. Öğr. Ü. Adem ÇİLEK. İmza: ……

Üye : Dr. Öğr. Ü. Kamil Arif KIRKIÇ. İmza: ……

Üye : Dr. Öğrt. Filiz BEZCİ. İmza: ……

ONAY

Bu Tez, Çankırı Karatekin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yönetim Kurulunun ...../..../ 2021 tarih ve ..... sayılı oturumunda belirlenen jüri tarafından kabul edilmiştir.

Prof. Dr. Coşkun POLAT
Enstitü Müdürü

ÖNSÖZ

Irak'ta (Musul şehri) ilköğretim düzeyinde uzaktan eğitim sisteminin seviyesi konusu, günümüz işletmelerinin rekabetçi konumlarını sürdürmelerinde giderek önem kazanan "tüketici odaklı" yaklaşımlar bağlamında üzerinde durulmaya değere bulunmuştur.

Bu çalışmanın hazırlanmasında yardımlarını esirgemeyen Danışman hocam *Dr. Öğr. Üyesi Adem ÇİLEK*'e, tezin yazım aşamasında ve tashihinde katkılarını esirgemeyen *Mohammed Fevzi ve babası ve Müh. Mustafa Alani* ve eğitim hayatım boyunca yetişmemde katkısı olan tüm hocalarıma teşekkürlerimi sunmayı bir borç bilirim.

Çalışmamı tamamlamam konusunda moral ve motivasyonumu üst düzeyde tutmama yardımcı olan aileme şükranlarımı sunarım.

2021

Basma Jamal Abdulkareem ALAS

ÖZET

Tezin Başlığı : Irak'ta (Musul Şehri) İlköğretim Düzeyinde Uzaktan Eğitim Sisteminin Seviyesi
Tezin Yazarı : Basma Jamal Abdulkareem ALAS
Danışman : Dr. Öğr. Üyesi Adem ÇİLEK
Anabilim Dalı : Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı
Tezin Türü : Yüksek Lisans
Kabul Tarihi : 13/08/2021

Bu araştırma, Irak Eğitim Bakanlığı'na bağlı (özel-devlet) ilkokullarda faaliyet gösteren uzaktan eğitim sisteminin uygulanmasında e-öğrenmeyi analitik açıklama ve anketin kullanımıyla tespit etmeyi amaçlamaktadır. Bu çalışma hem araştırmacılara hem de eğitim kurumlarına hizmet eden önemli sonuçlar sağlamada büyük rolü olan uzaktan eğitim alanında internet uygulamalarını kullanmanın sorunlarını belirlemek için önemli amaç ve ilkeleri güçlendirmektedir. Cinsiyet, kurum, mesleki kıdem, eğitim durumu, branş ve uzaktan eğitim bilgisine göre ayrımcılığın belirlenmesi amacıyla T-testi hesaplamaları ve varyans analizi yapılmıştır. Birinci bölümde Musul şehrinde uzaktan eğitim ile ilgili her şey ve e-öğrenme uygulamalarının detayları tanımlanmış ve bu alanda daha önce yapılmış bazı çalışmalardan bahsedilmiştir. İkinci bölüm, veri toplamak için kullanılan yöntemin bir tanımını ve her adımın bir açıklamasını içeriyor. Üçüncü bölümde veriler istatistik programına girilmiş ve çalışmanın sonuçları çıkarılmıştır. Daha sonra dördüncü bölümde sonuçlar tartışılmış ve bulguların ışığında araştırmacı gerekli önerileri koymuştur. Öğretmenlerin uzaktan eğitime yönelik tutum düzeyleri ortalama değere yakın olmakla birlikte negatif çıkmıştır. Cinsiyet, yılların deneyimi, eğitim düzeyi ve branşın uzaktan eğitime yönelik tutumunda anlamlı bir farklılık göstermediği bulunmuştur. Ayrıca, öğretmenlerin devlet okullarında mı yoksa özel okullarda mı çalıştıkları, uzaktan eğitim hakkında bilgisi olan veya olmayan öğretmenler ile uzaktan eğitime yönelik tutumları arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur.

Anahtar kelimeler: uzaktan eğitim, e-öğrenme, açık öğretim, yüz yüze eğitim.

ABSTRACT

Thesis Title : The Level Of The Dıstance Educatıon System At The Prımary Educatıon Level In Iraq (Mosul City)
Author : Basma Jamal Abdulkareem Alas
Supervisor : DR. ÖĞR. Üyesi Adem Çilek
Department : Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı
Thesis Tayp : Master's Thesis
Date : 13/08/2021

This research aims to identify the use of distance education operating in primary schools affiliated to the Iraqi Ministry of Education (private-state). In the implementation of the e-learning system, the analytical description questionnaire and the researcher questionnaire. This study strengthens important aims and principles to identify the problems of using internet applications in the field of distance education, which has a major role in providing important results that serve both researchers and educational institutions. Gender, institution, professional seniority, education level, branch and calculations and variance analysis were performed. T-test calculations and analysis of variance were performed to determine discrimination according to distance education knowledge. In the first chapter, everything related to distance education and the details of e-learning applications in the city of Mosul are described and some previous studies in this field are mentioned. The second part contains a description of the method used to collect data and a description of each step. In the third part, the data were entered into the statistical program and the results of the study were obtained. Afterwards, the results were discussed in the fourth chapter and the researcher made the necessary suggestions in the light of the findings. Although teachers' attitudes towards distance education were close to the average value, they were negative. It was found that there was no significant difference between gender, years of experience, education level and the attitude of the branch towards distance education. In addition, a significant difference was found between teachers' attitudes towards distance education and whether they work in public or private schools, with or without knowledge of distance education.

Keywords: distance education, e-learning, open education, face-to-face education.

TABLO LİSTESİ

Tablo No Sayfa

Tablo 1.1: Geleneksel ve uzaktan eğitim arasındaki fark ---------- 9

Tablo 2.1: Döndürülmüş bileşenler matrisi ---------- 27

Tablo 2.2: Modelin verileri eşleştirme kalitesinin göstergeleri ---------- 30

Tablo 2.3: Öğretmenlerin cinsiyete göre dağılımı ---------- 33

Tablo 2.4: Öğretmenlerin çalıştıkları eğitim kurumlara göre dağılımı ---------- 34

Tablo 2.5: Öğretmenlerin kıdemlerine göre dağılımı ---------- 35

Tablo 2.6: Öğretmenlerin eğitim durumlarına göre dağılımı ---------- 36

Tablo 2.7: Öğretmenlerin branşlarına göre dağılımı ---------- 37

Tablo 2.8: Öğretmenlerin uzaktan eğitime karşı bilgi sahibi olup olmadığına göre dağılımı ---------- 39

Tablo 3.1: Uzaktan eğitimin özelliklerine ait sonuçlar tablosu ---------- 40

Tablo 3.2: Uzaktan eğitimde kullanılan iletişim uygulamalarına ait bulgular tablosu ---------- 41

Tablo 3.3: Uzaktan eğitime yönelik tutum ölçeği için güvenilirlik testi bulguları 41

Tablo 3.4: Öğretmenlerin uzaktan eğitime karşı tutumlarına ait normalite testi sonuçları ---------- 42

Tablo 3.5: Tutum ölçeği unsurlarının frekans, yüzde ve ortalama puanlarına ai bulgular ---------- 42

Tablo 3.6:Cinsiyete göre uzaktan eğitime yönelik tutum ölçeği T- testi sonuçları 46

Tablo 3.7: Çalışılan kuruma göre uzaktan öğrenmeye yönelik tutum ölçeği'nin T testi sonuçları ---------- 47

Tablo 3.8: Mesleki kıdem puanlarına göre aritmetik ortalama, standart sapma ve tek faktörlü varyans analizi uzaktan öğrenmeye yönelik tutum ölçeği sonuçları ---------- 47

Tablo 3.9: Kurum ve cinsiyete göre internete yönelik tutum puanları için varyans puanlarının iki faktörlü analizi ---------- 48

Tablo 3.10: Kurum ve cinsiyete göre internete yönelik tutum puanları için varyans puanlarının iki faktörlü analizi ---------- 49

Tablo 3.11: Uzaktan eğitime karşı tutum ölçeği puanlarının eğitim durumlarına göre aritmetik ortalama ve standart sapmaları ---------- 50

Tablo 3.12: Uzaktan eğitime yönelik tutum ölçeğinin eğitim düzeylerine göre varyans sonuçlarının tek faktör analizi ---------- 50

Tablo 3.13: Uzaktan eğitim puanlarına yönelik tutum ölçeğinin branşlara göre aritmetik ortalaması ve standart sapması ---------- 51

Tablo 3.14: Uzaktan Eğitime Yönelik Tutum Ölçeğinin branşlara göre varyans sonuçlarının tek faktör analizi ---------- 52

Tablo 3.15: Uzaktan eğitime ilişkin bilgi düzeyine göre uzaktan eğitime yönelik tutum ölçeği T-testi sonuçları ---------- 53

ŞEKİL LİSTESİ

Şekil No Sayfa

Şekil 1.1: E-öğrenme çerçevesi ---------- 2

Şekil 2.1: Faktörlere ait çizgi grafiği ---------- 27

Şekil 2.2: Doğrulayıcı faktör analizi formu ---------- 29

Şekil 2.3: Öğretmenlerin cinsiyetlerine göre dağılımı ---------- 34

Şekil 2.4: Öğretmenlerin çalıstıkları kurumlara göre dağılımı ---------- 35

Şekil 2.5: Öğretmenlerin kıdemlerine göre dağılımı ---------- 36

Şekil 2.6: Öğretmenlerin öğrenim durumlarına göre dağılımı ---------- 37

Şekil 2.7: Öğretmenlerin branşlarına göre dağılımı ---------- 38

Şekil 2.8: Öğretmenlerin uzaktan eğitim hakkında bilgi sahibi olup olmamalarına göre dağılımı ---------- 39

1. GİRİŞ

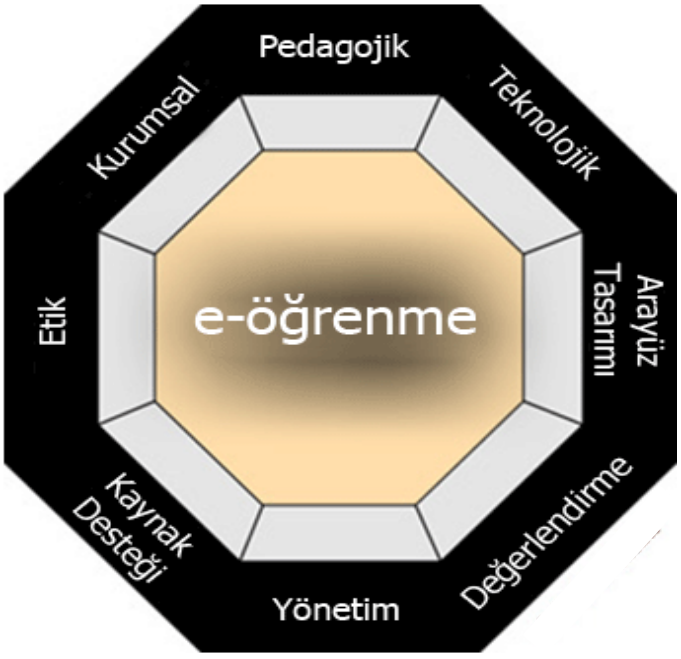
Bilginin artması ve bilgi patlamasına yol açan devasa hızlı ve sürekli birikimi ile bu gelişime, bilimsel ve teknolojik ilerlemeye ayak uydurmak ve eğitim sürecinin amaçlarına ulaşmak için öğretim yöntemlerini iyileştirmek ve geliştirmek, öğrencilerin ihtiyaç ve tercihlerine odaklanan ve bu çağın gereksinimlerine uygun yeni yöntemler bulmak ve bir iletişim kanalı aramak gerekiyordu Salem'in 2003 çalışmasında tanıdığı gibidir. Al-Mousa ve Al-Mubarak, (2004) tarafından şu biçimde tanımlanmışıtır: "Bilgiyi bir yerden başka bir yere aktarmaya uygun yazılı bir metin, statik veya hareketli görsel bir görüntü veya sembolik sinyaller olsun, bilgi ulaşımını ve erişimi hızlı yapmak için bir ülkeden diğerine ve başka bir kıtadan her an milyonlarca bilgiyi genişleten bir kanaldır" (s. 71). Salem'in (2003) çalışmasında söylediği gibi: "Bu yöntemler, yöntemler ve kanallar arasında yeni bir yöntem olan e-öğrenme eğitim yöntemleri, öğrenenlere veya kursiyerlere herhangi bir zamanda ve herhangi bir yerde bilgi ve iletişim teknolojilerini kullanarak sınıfta senkronize bir şekilde veya zamana uyumsuz olarak belirli bir yere veya zamana bağlı kalmadan, bilgisayar ağlarına güvenerek nihayet başlatılanla sonuçlanan eğitim veya öğretim programları sağlamak için bir eğitim sistemi olarak kabul edilir"(s. 191-192).

İnternet, bilim kurgu öykülerinin heyecan ve gizemi öngördüğü her şeyi aşan en büyük teknoloji olup, insanları heyecanlandırıp ve büyülemek için tüm alanlarda kullanılmaya başlanmıştır. Bu da eğitimcilerin bu teknolojiden yararlanmaları ve hızlı gelişmelere ayak uydurabilmeleri için birden fazla kaynaktan etkileşimli ve dinamik bir öğrenme ortamı sağlamak için yöntemler ve eğitim modelleri aramasına neden oldu. Eğitimin gereksinimleri, eğitim ve öğretim sürecindeki modern eğilimlerden biri olduğu için eğitim girişimleri aşamasını aşmış ve çeşitli boyutlarıyla somut bir eğitim gerçekliği haline gelmiştir, Muhammed'in 2003 çalışmasında söylediği ile uyumlu oldu. Lal, (2002) çalışmasında: "Eğitimciler, öğrencileri öğrenmeye teşvik etmek, dikkatlerini çekmek ve fikir alışverişinde bulunmaya ayrıca onlara sunulan fikirleri ve bilgileri tartışmaya teşvik etmek amacıyla etkileşimli, canlı bir eğitim ortamı sağlamanın en iyi yollarını ve yöntemlerini sürekli olarak araştırmaktadırlar." (s. 17).

“İnternet, bu etkileşimli eğitim ortamını sağlamanın en iyi yolu ve tekniklerinden biridir. Özellikle bilgi ağına girme meselesi, tatmin olsun ya da olmasın topluma dayatılan bir mesele olduğundan, bireyin bilmesi gereken temellerden biri olduğu için eğitimde kullanılabilir.” (Al-Musa ve Al-Mubarak, 2004, s. 77)

açık öğretim ve Esnek eğitim veya açık üniversite vb. gibi başka isimlere sahip uzaktan eğitim, geleneksel eğitim uygulamalarından çeşitli olarak mekân ve zamana bağlı olmaksızın, farklı yaş insanlar, farklı coğrafyalarda ve farklı kültürlerde yaşayan kitlelere eğitim hizmeti aktarmayı amaçlayan ve bilindiği gibi o hizmeti de has olarak UE tekniğine göre hazırlanmış çalışma ve diğer yazılı/basılı kaynaklar, test malzemeleri, televizyon ve radyo programları, bilgisayar programları, multimedia ortamlar, etkileşimli video, bilgisayarlar, telekonferans, bilgisayar teknolojisine bağlı gelişmiş, ortamları kullanarak gerçekleştiren eğitim modelidir, Alkan’ın 1998’daki çalışması da bu anlamda ifade etti. İnternetin ortaya çıkışı ve yaygınlaşması, uzaktan eğitimin gelişimine ilginç bir ivme kazandırmıştır. Günümüzde “e-öğrenme” kavramı içinde de değerlendirilen uzaktan eğitim, hayat boyu öğrenmeyi destekleyerek örgün eğitim, hizmet içi eğitim ve yüksek öğretimi desteklemek için üniversitelerde, özel sektörde, kamu kurumlarında ve askeri kuruluşlarda sıklıkla kullanılmaktadır.

Şekil 1.1: E-öğrenme çerçevesi



Kaynak: Khan (2005, 2007)

Khan (2007), e-öğrenmeyi, teknolojik, pedagojik, arayüz tasarımı, kaynak desteği, yönetim, etik ve kurumsal olmak üzere 8 farklı alt başlıkta incelemiştir. E-öğrenme sekizgeni alt başlığından biri "Kurumsal" alt başlığında Khan, yönetim ve öğrenci işlerinin kurumsal olarak örgütlemesini savunurken, teknoloji alt başlığında ise yazılım ve donanım hizmetlerinden önce alt yapının planlanmasını yaparken, teknolojik ihtiyaçları ve beklentileri belirlenmesi lüzumunu vurgulamaktadır.

Yukarıdakilere dayanarak bu araştırma, ilkokul öğrencilerine öğretimde uzaktan eğitimin kullanılması ve bunun eğitim sürecindeki etkililiği ve öğretmenlerin bakış açısından olumlu ve olumsuz yönlerinin ortaya çıkarılması konusunu ele almaktadır.

1.1. Araştırmanın Önemi:

Araştırmanın önemi aşağıda temsil edilmektedir:

1. İlkokul öğretiminde e-öğrenmeyi kullanma alanında alan araştırması eklemek, bu alandaki araştırmanın ve araştırmacının bilgisi dahilinde daha az bilginin olduğunu dikkate almak.
2. Irak'ta ilkokul derslerinin öğretiminde teknoloji kullanımının gerçekliğini bilmek.
3. Irak'ta ilkokul öğretiminde e-öğrenmenin kullanımına ilişkin ilköğretim öğretmenlerinin görüşlerini bilmek.
4. E-öğrenme literatürünü Irak'taki genel eğitim aşamalarında kullanma olasılığına yardımcı olacak bir rehber olabilmek.

1.2. Araştırma Hedefleri:

Bu araştırma aşağıdakileri amaçlamaktadır:

1. İlkokul konularının öğretiminde modern bir eğitim yöntemi olarak e-öğrenmeyi kullanma olasılığını belirlemek.
2. İlkokul öğretmenlerinin ilkokul derslerinin öğretiminde e-öğrenmeyi kullanmanın gerçekliğine ilişkin görüşlerini bilmek.
3. Cinsiyet, nitelik, eğitim ve deneyim değişkenlerine bağlı olarak öğretim üyelerinin e-öğrenmeyi kullanma gerçekliğine ilişkin bakış açılarındaki farklılıkları belirleyebilmek.

1.3. Araştırma Problemi:

E-öğrenme tanıtıldığı zaman esnek ve etkiliydi ve hala öyle ki bir kişi istediğini bir seferde ve kendisine uygun bir şekilde öğrenebiliyor. E-öğrenme bilimsel materyalin uzak alanlara ulaşmasını engelleyen birçok engeli aşarak, herkes için eğitim fırsatı sağlıyor. Kullanılan modern teknolojiler sayesinde bilginin sağlamlaştırılmasına ve sabitlenmesine katkıda bulunur ve ayrıca para tasarrufu sağlar. Artık seyahat etmek ve eğitim için masrafları ödemek zorunda değilsiniz. En büyük üniversiteler artık sadece bir tık uzakta ve e-öğrenmenin sağladığı diğer avantajlar da dahil. Ancak sahada uygulandığında bu avantajların akışında duran engeller, sorunlar ve zorluklar vardır. Genel olarak Arap toplumunun içinde kaynaklanan ve aşağıdaki ana soruya cevap gerektiren ana sorunu tanımlayabiliriz:

1.3.1. Araştırmanın Ana Problemi:

Öğretmenlerin bakış açısına göre Irak devlet okullarında ve özel ilkokullarda uzaktan eğitim uygulamasının gerçekliği nedir? Ve uzaktan eğitim uygulamasına yönelik tutumları nedir?.

1.3.2. Araştırmanın Alt Problemleri:

P1) Devlet okullarında ve özel okullarda görev yapan ilkokul öğretmenlerinin uzaktan eğitime yönelik tutum seviyeleri cinsiyetlerine göre anlamlı olarak farklılaşmakta mıdır?

P2) Devlet okullarında ve özel okullarda görev yapan ilköğretim öğretmenlerinin uzaktan eğitime yönelik tutumları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?

P3) Devlet okullarında ve özel okullarda görev yapan ilköğretim öğretmenlerinin uzaktan eğitime yönelik tutum düzeyleri mesleki kıdemlerine göre anlamlı olarak farklılaşmakta mıdır?

P4) Devlet okullarında ve özel okullarda görev yapan ilköğretim öğretmenlerinin uzaktan eğitime yönelik tutum düzeyleri kıdem ve cinsiyetin ortak etkisine bağlı olarak uzaktan eğitime yönelik anlamlı bir farklılık var mıdır?

P5) Devlet okullarında ve özel okullarda görev yapan ilkokul öğretmenlerinin tutum düzeyleri, cinsiyet ve eğitim kurumunun ortak etkisine bağlı olarak uzaktan eğitime yönelik anlamlı bir farklılık var mıdır?

P6) Devlet okullarında ve özel okullarda görev yapan ilköğretim okulu öğretmenlerinin uzaktan eğitime yönelim düzeyleri öğretmenlerin eğitim durumlarına göre anlamlı olarak farklılaşmakta mıdır?

P7) Devlet okullarında ve özel okullarda yapan ilköğretim okulu öğretmenlerinin uzaktan eğitime yönelik tutum düzeyleri öğretmenlerin branşlarına göre anlamlı olarak farklılaşmakta mıdır?

P8) Devlet okullarında ve özel okullarda çalışan ilköğretim okulu öğretmenlerinin uzaktan eğitime yönelik tutum seviyeleri ile uzaktan eğitimle ilgili bilgi sahibi olup olmama durumlarına göre anlamlı olarak farklılaşmakta mıdır?

1.4. Araştırma Sınırları:

Araştırmanın zamanı; 2020-2021 , mekân; Irak – Musul şehrinde. Nesnel olarak: Musul'daki ilkokul müfredatını öğretmek için uzaktan eğitim sistemini uygulamada öğretmenlerin tutum düzeylerini ortaya çıkarmak.

1.5. Arama Terimleri:

1.5.1. E-öğrenme:

• E-öğrenme, yeni bir eğitim yöntemi olup, belirli bir yere veya zamana bağlı kalmadan sınıfta senkronize veya asenkron bir şekilde bilgi ve iletişim teknolojilerini kullanarak öğrencilere veya kursiyerlere her zaman ve her yerde eğitim veya öğretim programları sağlamak için bir eğitim sistemi olarak kabul edilir. Bilgisayar ağlarına bağlı olarak, sonunda internet denen şeyi ortaya çıkardı. Salem(2003), AlMusa ve Al Mübarek'in (2004) görüşleri gibidir.

• Kaya'nın 2002 tarihli araştırmasında dediği gibi:

> "*Uzaktan eğitim, öğrenci danışmanlığı, öğrenci başarısının gözetilmesi ve korunması, öğrenilen materyalin gösterilmesinde, her biri sorumluluk alan öğretmenlerin oluşturduğu bir ekip tarafından yürütülen kendi kendine çalışma şeklinin sistematik olarak düzenlenmesidir*".

• Alkan'ın 1998'de yazdığı gibi,

> "*Uzaktan eğitim uygulamaları, kavramsal esasları yönünden; yeni eğitim olanakları yaratmaya, iş ile öğretimi bütünleştirmeye, eğitimde fırsat eşitliğini gerçekleştirmeye, yaşam boyu öğrenim sağlamaya, eğitim teknolojisi bütünleşmesine, çok boyutlu yaklaşıma, bireysel ve kitlesel eğitime, eğitimde etkililik ve ucuz maliyete yönelik seçenekler geliştirmeye esas olan bir yaklaşımdır.*"

E-öğrenme, öğrenci ve öğretmenin gün boyunca ve her iki taraf için de uygun zamanda öğretmesini ve öğrenmesini kolaylaştırdı.

1.5.2. Uzaktan Eğitim:

Mazen, 2014 çalışmasında uzaktan eğitimi tanımladı. Uzaktan eğitim, öğretmen ve öğrenen arasında iletişimsel bir yaklaşımın olmadığı, eğitim kurumundan uzak yerlerde yaşayan kişilere eğitim materyallerinin sağlandığı bir sistem olarak tanımlanabilir. Son yıllarda uzaktan eğitim, modern teknolojinin olanaklarıyla yakından bağlantılı hale gelmiş ve uzaktan eğitime paralel olarak kullanılan e-öğrenme, sanal öğrenme, internete dayalı işbirlikli öğrenme gibi yeni kavramlar ortaya çıkmıştır. Uzaktan eğitim kavramının tanımlanmasında büyük bir güçlükle sonuçlanmıştır. "Uzaktan eğitim, eğitim kurumundan uzakta olan bir öğrenciye elektronik dosyalar, televizyon, teknoloji araçları veya internet aracılığıyla bilgi aktarma sistemidir"(Moore ve diğerleri, 2011, s. 129-135).

1.5.3. Irak'ta İlköğretim:

Millî Eğitim Bakanlığı, ilköğretime yönelik eğitim politikasını belirlemek ve zorunlu olanı gerçekleştirmek için planlar hazırlamak ve bunlara yönelik ilkokul müfredatlarını, ders kitaplarını ve yardımcı kitapları hazırlamak ve onaylamaktan sorumludur. Bu müfredatta çalışma konuları, amaçları, içerikleri ve kendilerine verilen sınıflar belirtilmekte ve okullar tüm bunları gözetmeli ve bu alanda verilen talimatlara uymalıdır. Ayrıca Millî Eğitim Bakanlığı, ulusal kalkınma planı çerçevesinde ilköğretimin geliştirilmesi ve iyileştirilmesi ile ilgili teknik konular ile

valilikler arasında ve aynı valilik içinde personelin organizasyonu ile ilgilenmektedir. (http://wiki.dorar-aliraq.net/iraqilaws/?p=18259).

1.6. E-Öğrenimin Özellikleri:

E-öğrenme, geleneksel eğitim sürecini destekleyen ve öğretimin eski aşamasından yaratıcılık ve gelişim aşamasına geçen ve büyük ölçüde beceri ve yetenekleri geliştiren eğitim araçlarından biri olarak bilinir. E-öğrenme, modern ve gelişmiş yöntemlerin kullanıldığı tüm elektronik yöntemleri ve öğretim-öğrenme biçimlerini içerir. Bilgisayarlar, elektronik ağlar ve diğer modern teknolojik yöntemler aracılığıyla, bilgiyi alan ve arayan kişi, kapasitesine, yeteneğine ve önceki beceri ile deneyimlerine göre bilgiyi alabildiği ve takip edebildiği için, kendi kendine eğitim kavramının pekişmesini güçlendirir. Araştırmacı Hamis Omar'ın (2008) yaptığı çalışmada, E-öğrenmenin özelliklerini, avantajlarını ve dezavantajlarını ve geleneksel eğitimle karşılaştırmasını açıkladığı yerde e -öğrenme, bir uzaktan eğitim şekli ve internete bağlı bilgisayarların varlığının bir bireyden diğerine beceri ve bilgi aktarımına dayandığı ve derslerin, bilgiler ile becerilerin içeriğinin internette dersler şeklinde sunulduğu bilgisayar tabanlı bir öğrenme türü olarak kabul edilir. Ve ses kasetleri, video klipler, CD'ler ve daha fazlası aracılığıyla E-öğrenme, aşağıda bahsedilecek olan bir dizi olumlu özellik ile bir dizi olumsuz özellik karakterize edilir.

1.6.1. Uzaktan Eğitimin Avantajları:

1. Uzaktan eğitim, bireyler arasında kültürel, bilimsel ve sosyal düzeylerin yükselmesinde etkin rol oynar.
2. Nitelikli öğretim kadrosu ve çeşitli alanlarda eğitimli ellerin büyük eksikliğini karşılar.
3. Bazı üniversitelerin eğitim yeteneklerinin zayıflığını hafifletir.
4. Eğitim ortamından ve tekniklerinden etkili bir eğitim üretmek için ihtiyaç duydukları her şeyle eğitim kurumlarına tam destek sağlamanın yanı sıra çeşitli eğitim kaynaklarını öğrenenin eline vererek kursiyerler arasındaki bireysel farklılıkları azaltır.

5. Zaman ve emekten tasarruf sağlar.
6. Eğitim sürecinin başka herhangi bir yöne bakmadan sadece akademik içeriğe odaklandığı göz önüne alındığında, öğrenci en yüksek miktarda beceri ve eğitim kazanımı elde etmeye motive eder.
7. Kişinin, bilgilerini başkalarının etkisi olmaksızın kendi kendine alabileceği kaynakları seçerek, kendine tamamen güvenmesine yardımcı olur.

1.6.2. Uzaktan Eğitimin Olumsuzlukları:

1. Uzaktan eğitime katılmanın yüksek maliyeti.
2. Topluluklar bu tür eğitimi kabul etmez.
3. Arap ülkelerindeki bazı yüksek öğrenim bakanlıklarının uzaktan eğitim için akreditasyon eksikliği.
4. Bu tür bir eğitimde öğrencilerin tepkisini artıran etkileşimli ve çekici bir çalışma ortamının olmaması.
5. Eğitim materyali çoğu durumda müfredatın teorik kısmı ile sınırlıdır. Deneyimler özetlenir ve öğrenci için elde ettikleri faydalıdır.
6. Akıllı telefonlarda ve diğer çeşitli akademik konularını takip etmek için harcadığı zaman nedeniyle öğrenci yorgunluğu.
7. Çoğu durumda öğretmenin eğitimsel yöndeki sınırlı rolü ve öğrenci yetiştirmedeki eğitimsel rolünün olmaması.
8. Öğrenci, gerçek eğitim ortamında öğretmene verilen rol olan performansını ve başarısını sürekli olarak değerlendirememiştir.

1.6.3. Geleneksel ve Uzaktan Eğitim Arasındaki Fark

Geleneksel eğitim ile e-öğrenme arasında çok sayıda fark vardır ve günümüzde teknolojinin artan gelişimi ile farklılıklar hala artmaktadır. Araştırmacı Omar Khamis'in 2017 yılında yaptığı çalışmasında detaylandırdığı gibidir.

Tablo 1.1: Geleneksel ve Uzaktan Eğitim Arasındaki Fark

	Geleneksel Eğitim	Uzaktan Eğitim
1	Öğretmen, öğrenme sürecinin temeli ve odak noktasıdır.	Öğrenci eğitim sürecinin odak noktasıdır, öğretmen değil.
2	Materyal maliyeti düşüktür, çünkü öğretmenle sınırlı olduğu ve asistan gerektirmediği için elektronik cihazlara ve medyaya ihtiyacı yoktur.	Finansal maliyet yüksektir çünkü elektronik cihazlara ve medyaya ihtiyaç duyar ve öğretmenin e-öğrenimi uygulamak için asistanlara ihtiyacı vardır.
3	Tüm öğrenciler aynı yer ve zamanda eğitim alır.	Aynı zamanda ve yerde eğitim vermek zorunda değildir.
4	Öğrencinin bilgi alma konusundaki rolü, dersin tarzına ve öğretmenin sunumuna bağlı olduğundan, pasiftir.	Öğrenci, kendi kendine öğrenmeye bağlı olduğu için bilgi alma konusunda aktifdir.
5	Öğrencinin düzenli olarak okula gitmesi zorunludur ve belirli yaşlarda olanlar kabul edilir.	Okula devam gerekli değildir ve toplumda her yaş için eğitime izin verilir.
6	Varsa sınırlı etkiye sahip bazı resimler içeren editoryal metinler içeren basılı bir kitap şeklinde sunulur.	Yazılı metinler, durağan ve hareketli resimler ve videolar şeklinde sunulduğu için öğrenciler için daha heyecan verici ve motive edicidir.
7	Öğretmenle iletişim ders süresiyle sınırlıdır ve ders süresi tüm öğrencilerin soruları için yeterli değildir.	Öğrencinin, öğretmenle herhangi bir zamanda iletişim kurma, tüm öğrencilere soru sorma ve e-posta ile cevaplama özgürlüğü vardır.
8	Öğretmenin rolü bilgiyi aktarmak ve bilgilendirmektir.	Öğretmenin rolü rehberlik etmek ve tavsiye vermektir.
9	Arkadaşlıklar sınıftaki veya okuldakilerle sınırlıdır.	Öğrenciler dünyanın farklı yerlerinden arkadaşlık kurarlar.
10	Kullanılan dil, öğrencinin yaşadığı ülkenin dilidir.	Öğrencinin bilimsel materyali alabilmesi için yabancı dil öğrenmeye ihtiyacı vardır.
11	Kayıt, yönetim, takip ve belgelendirme yüz yüze yapılır.	Kayıt, yönetim, takip ve belgelendirme elektronik ortamlarda yapılır.

Kaynak: (Hamis,2017, s. 22)

Bu bölümde araştırmacı, e-öğrenme kavramı ve bölümleri, önemi ile hedefleri, türleri ve araçları ile ilgilenir. E-öğrenme, ırk ve cinsiyete bakılmaksızın tüm öğrenciler arasında eşit eğitim fırsatları ilkesine dayandığından, öğrencilerin bu tür bir eğitimde başarılı olmalarını sağlayan yetenek ve kabiliyetlerin mevcudiyeti durumunda, genel olarak eğitim ve özellikle herkese yüksek eğitim sağlamak için çalışır. Dil, eğitimin ulaşılması zor olan uzak yerlere ulaştırılması, özel gereksinimi olanlar, geleneksel olarak eğitim alamayan öğrencilere eğitim verilmesi gibi sorunlara çözüm bulmak ve bu tür eğitimin sağlıklı öğrenciler öğrenciler arasındaki bireysel farklılıklara göre çalışmalarında ilerlemelerine yardımcı olmak için neler sağladığını bulmaktır. (Darwish, 2009, s. 25)

E-öğrenme kavramı aşağıdaki yollarla ifade edilebilir:

Sözlü Kavram: (Faris ve Ismail, 2017, s. 28-29) Elektronik öğrenmede ortak kavram Electronic Learning veya E- L'dir, bu terim "Elektronik Öğrenme" anlamına gelir, bu nedenle dolaşıma sokulması gereken terim "Electronic Instruction" veya bir kısaltma ile E- I yazılır. Bu nedenle öğrenci internette öğretmenle doğrudan etkileşime girdiğinde ve eş zamanlı veya asenkron ve öğretmenin gözetim ve yönetimi altında yönlendirdiğinde "e-öğrenme ve eğitim" terimini genellememiz gerekmekedir. Ne zamanki öğrenci, bazı bilimsel deneyim ve becerileri kendi kendine öğrenir ve kazanır, işte bu elektronik öğrenmedir. (E- L).

Dil Bilimsel Kavram: Learning kelimesinden önce gelen "E" harfi, aşağıdakileri içeren birden fazla yorumu gösterir; (Extended Learning) Genişletilmiş Öğrenme. (Enhanced Learning) Geliştirilmiş Öğrenme. (Everywhere Learning) Her Yerde Öğrenme. Araştırmacı, (Electronic Learning) eğitim teknolojisi kavramının en önemli belirleyicilerinden biri olarak eğitim tasarımı tarihi ile bu eğitim örüntüsünü ve tarihini tam anlamıyla atlayarak ele alınabilecek bir görüntü olarak görenlerin olduğunu belirtmektedir.

Deyimsel kavram: E-öğrenme terimini parçalanmış olarak ele aldığımızda, (eğitim, öğrenme) eğitimden şu şekilde söz etmeliyiz: "Öğretmen tarafından yürütülen ve öğrencilerinin teori ve bilime katıldığı organize bir faaliyet dizisi." (Hariri, 2010, s. 20).

Bilgisayar ve küresel bilgi ağı, dersler, etkinlikler ve değerlendirme yöntemleri elektronik ortamda, organize bir biçimde ve organize bir gözetim altında bilgisayara ve internete güvenilerek sunulur. (Faris, Abdul-Raouf, 2017, s. 29)

Yukarıdakiler aracılığıyla şunlar söylenebilir;

E-öğrenme: İster uzak ister sınıfta olsun, bir bilgisayardan, internetten ve ses, görüntü, grafik, arama mekanizmaları ve elektronik kütüphaneleri içeren multimedya ve internet portallarından modern iletişim mekanizmalarını kullanarak öğretme yöntemidir. "Öğrenciye bilginin en kısa zamanda, en az çabayla ve en büyük fayda ile ulaştırılmasıdır" (Al-Anzi, 2011, s. 96).

Araştırmacı, bu tür bir eğitimin, mesafeleri ortadan kaldırmaya, zamanı kısaltmaya ve dünyayı çeşitli kıtalar, kültürler, etnik, politik ve ekonomik çeşitliliklerle sınırların olmadığı küçük bir elektronik köye bağlamasına katkıda bulunan en önemli teknik başarı olarak internette mevcut bilgi devrimiyle bağlantılı olduğunu ve bu gerçeğin e-öğrenimi kaçınılmaz ve vazgeçilmez bir trend haline getirdiğini açıklıyor. Geleneksel eğitimle iç içe yürütülür.

1.7. Uzaktan Eğitim Teknolojileri:

Araştırmacı Emre, 2002'de yaptığı çalışmada:

> "*Uzaktan eğitim, son yıllarda ülkemizde ve dünyada üzerinde en çok tartışılan problemlerden biri olmuştur. Bunun iki esas nedeni bulunmaktadır: birincisi, uzaktan öğretimin geniş kitlelere eğitim imkânı sağlayabileceğinin anlaşılması; ikincisi ise, bu imkânı oldukça esnek bir yaklaşımla, değişik şartlar içerisinde bulunan bireylerin yararlanabilecekleri biçimde sunmasıdır"*

Günümüzde uzaktan eğitim teknolojileri üç grupta toplanabilir: İlki *"Basılı materyaller olup, video, kaset ya da CD-Rom gibi eğitim araçlarının postayla gönderilerek desteklendiği bir sistemdir*" (Granger, 1997, s. 70). İkincisi uzaktan eğitim teknolojileri televizyon ve radyoya dayalı olup beraberinde basılı materyaller ve başka teknolojilerle desteklenerek kullanılmaktadır. Üçüncüsü öyleyse bilgi ağlarının eğitim programları için kullanılmasıyla oluşturulan teknolojiler olarak

belirleyen Grangner, “bu tür uzaktan eğitim uygulamalarının yerine sanal eğitim ya da online eğitim kavramlarının da kullanıldığını belirtmektedir.” (Emre, 2002, s. 23-25).

Basılı materyaller e-öğrenmenin temelini oluşturur. Bu materyallerin yüz yüze öğretimde de aktif olarak kullanılması öğrencilere avantaj sağlamaktadır. Ancak öğrencilerin konu ile yüz yüze kalması, ortaya çıkan sorunlarla kendi başına çare bulmasının gerekmesi olumsuz yanlarından biridir. Bu olumsuzlukları ortamdan kaldırmak için hem yazılı maddelerin çok iyi tasarlanması, hem de birlikte gönderilecek öteki eğitim araçlarıyla çok iyi desteklenmesi gerekmektedir.

İkinci grup teknolojiler olan televizyon ve radyo, bireylerde görülen eğitim- öğretim imkânlarını yaygınlaştırmak ve çeşitlendirmek niyetiyle kullanılan etkili e-öğrenme teknolojilerindendir. Hızla 1983’te dediği “*Birçok ülke eğitim-öğretim hizmetini götürmede coğrafi farklılık ve uzaklık sorunu ile karşı karşıya bulunur ve bu uzaklık sorunu özellikle radyo ve televizyondan faydalanarak belirli ölçüde ortadan kalkar*.” Tekin, Demiray ve Barkan’ın 1987’de söylediği gibi:

> “*Uzaktan eğitimde televizyon gibi işitsel görsel destekleyici bir vesile olarak kullanılan video, televizyondan bazı yanlarıyla farklılık içerir, videonun, televizyon iletisinin basım alanı ve olanağı gibi sınırlılıkları ortamdan kaldırırken, e-öğrenme öğrencisine kalıcı, bireysel ve bağımsız öğrenmeye olanak tanıyan eğitim programları sunar ve eğitim-öğretim iletişimi hizmetini öğrencinin ayağına götürüp onu belirli zaman ve mekân sınırlılıklarından kurtarır.”*

Üçüncü grup teknolojiler alanına geçen, internet ve bilgisayar günümüzün tartışılmaz en etkili e-öğrenme yöntemlerinden biridir. İnteraktif web sayfaları, cd- romlarla zenginleştirilmiş bulunan bu teknolojiler, kullananlara etkileşimli bir içerik kullanmalarına müsaade etmektedir (Unusan, 2007).

Alakoç 2003 yılında yaptığı çalışmasında söylediği gibi:

> “*Web tabanlı öğretim, eğitimin zaman ve mekândan bağımsız olarak yürütüldüğü, bilgisayarın öğrenim, sunum ve iletişim aracı olarak kullanıldığı; öğretmen ve öğrencinin aynı anda aynı zamanda etkileşimli*

olup olmamalarına göre eş zamanlı (senkron) ve eş zamanlı olmayan (asenkron) diye iki farklı şekilde gerçekleştirildiği bir eğitim modelidir."

1.8. E-Öğrenme Gelişiminin Tarihsel Aşamaları:

1.8.1. İlk Aşama: 1983 Öncesi

Bu aşamaya geleneksel öğretmen aşaması adı verildi çünkü eğitim süreci bilgisayarların yayılmasından önce gelenekseldi ve sınıftaki öğretmen ile öğrenci arasındaki iletişim belirli bir programa göre yapıldı.

1.8.2. İkinci Aşama: MS 1984'ten 1993'e

Bu aşama, pencereler, Macintosh ve CD'ler gibi işletim sistemlerinin eğitimsel gelişim için ana araçlar olarak kullanıldığı multimedya çağı olarak adlandırıldı.

1.8.3. Üçüncü Aşama: 1993'ten 2000'e. Bu aşamada, küresel bilgi ağı "İnternet" ortaya çıktı, ardından e-postanın ortaya çıkmasının yanı sıra, multimedya ortamında muazzam ve ümit verici bir gelişmeye yol açan video görüntülemede daha akıcı elektronik programların ortaya çıkışı geldi.

1.8.4. Dördüncü Aşama: MS 2000 yılından itibaren küresel ağın ikinci nesil aşaması olarak adlandırılır, çünkü ağ üzerindeki web sitelerinin tasarımı daha gelişmiş hale gelir. Bilgisayara bağlı video kameraların yaygınlaşması ile tüm tarafları sözlü konuşmalarda görmek kolaylaşır, bu da öğrenci ve öğretmene bir tarih belirleme fırsatı verir çevrimiçi görüşme için olanak sağlanır.

(Mazen, 2014, s. 147-148)

1.9. E-Öğrenme Türleri: Aşağıdakiler çeşitli e-öğrenme türleri olarak sıralanabilir:

1.9.1. Birinci Bölüm: (Salem, 2004: 284), (Amer, 2007, s. 114)

1. Senkronize E-Öğrenme: Doğrudan eğitimdir. Öğretmenin ve öğrencinin aynı anda bilgisayar önünde bulunmasını gerektirir, böylece sohbet odası aracılığıyla aralarında tartışma ve konuşma gerçekleşir veya dersler sanal sınıflar aracılığıyla alınır.

2. Eşzamansız E-Öğrenme: Dolaylı eğitimdir, bu nedenle aynı anda veya aynı yerde bir öğretmene ve öğrenciye ihtiyaç yoktur. Öğrenenler arasında bilgi alışverişinin yapıldığı ve tartışıldığı e-posta gibi bazı e-öğrenme teknikleriyle yapılır. Birbirini izleyen zamanlarda öğretmen ve öğrenci kendi koşullarına uygun zaman ve yeri seçme özgürlüğüne sahiptir.

1.9.2. İkinci Bölüm: Abd al-Hayy tarafından bildirildiği gibi (2006, s. 75-76)

1. Doğrudan E-Öğrenme: Öğrenci ve öğretmen arasında dersler ve araştırma konuları sunmak ve değiş tokuş etmek için internete dayalı eğitimdir. Konu, öğretmen ve öğrenci arasındaki etkileşim avantajının olmaması da dahil olmak üzere "CDS" gibi bazı medyalara dayalı eğitimin kusurlarından kurtulmayı başardı.

2. Gerçekçi Elektronik Eğitim: Doğrudan elektronik eğitimin gerçekçiliğinin olmaması, öğrenci ve öğretmen arasında bazı insani değerlerin oluşturulmasını gerektiren ve doğrudan lise öğrencilerine, üniversite öğrencilerine, doktorlar ve mühendisler gibi bazı mesleklere yönelik olan bu durum, eğitim yönteminin en önemli kusurudur.

3. Bilgisayar Tabanlı E-Öğrenme: Eğitim videosunun internet üzerinden yayınlanması zorsa, CD'lere veya VHS kasetleri ile eğitim videoları kolaylıkla yayınlanabilir.

4. Bilgisayar Destekli E-öğrenme: Eğitim sürecinde, bir eğitim hedefi, bir araç, eğitim sürecine yardımcı veya eğitim yönetiminde bir asistan olarak kullanılabileceği için birçok bilgisayar kullanım alanı vardır. Bilgisayar destekli eğitimden, bilgisayarın doğrudan öğrencilere bireysel eğitim dersleri verebileceğini kastediyoruz ve burada bu öğrenciler (bireysel) ve eğitim programları arasında etkileşim meydana gelir. Bilgisayar yardımıyla eğitim sağlanmıştır. (Al-Hail, 2001, s. 455).

E-öğrenme türlerinin olduğunu belirten başka bir bölüm daha var

1. Öz Denetim Elektronik Öğrenme:

Öğrenci, CD-ROM'da depolanan eğitim materyallerini kullanmak gibi dersin başlangıç ve bitiş zamanı üzerinde kontrole sahiptir.

2. Yayın Yoluyla Çevrimiçi Eğitim:

İnternetteki eğitim sitesinden, geleneksel eğitime benzer, ancak doğrudan elektronik yayın yoluyla ve öğretmenin öğrencilerle aynı salonda bulunmasına gerek kalmadan yapılan eğitimdir.

Araştırmacı, tüm bu ayrımların daha önce bahsedilen tarihle ilgili olmadığını, aksine bu aşamalar arasında tarihsel olarak bir örtüşme olduğunu belirtiyor. (http://www.Psso)

1.10. E-Öğrenme Hedefleri:

1. Kurumların çalışmalarını organize etmek ve yönetmek için eğitim ağları hazırlamak.
2. Okul, ev ve ebeveynler arasındaki ilişkiyi sağlamlaştırmak ve belgelemek.
3. Öğretmenlerin mesleki gelişimini ve eğitim sürecini geliştirmek.
4. Sorunları çözmek ve öğrencileri bilgiyi sevmeye itmek için yaratıcılığa ve yenilikçi eğitime kapı açmak için eğitimsel iletişim araçlarını desteklemek.
5. Öğrenciler arasındaki farklılıkları dikkate alarak eğitim sürecini genişletmek.
6. Öğrenciye bilgi ağları aracılığıyla açık dünya ile baş etme fırsatı sağlamak.
7. Akademik konuların amaçlarını geliştirmek ve müfredatla ilgili becerileri geliştirmek.
8. Öğretmen, dünyadaki sohbet sitesi aracılığıyla akranlarıyla iletişim kurar.
9. E-posta hizmetini dünyanın her yerindeki öğretmenlerle iletişim kurmak için kullanmak.
10. Eğitim kurumlarının coğrafi alanını genişletmek ve uzak bölgelere ulaşmak.
11. Hem kurumların hem de öğrencilerin verimliliğini artırmak.

(Ali, 2011, s. 103), (Darwish, 2009, s. 35).

1.11. E-Öğrenmenin Kazançları: Al-Anzi'nin (2011, s. 107-108) aktardığı şekliyle e-öğrenmenin en önemli avantajları şunlardır;

1. Etkililik: Zihnimizdeki bilgilerin gözden geçirilmesi ve hatırlanması tüm duyusal yeteneklerimize mi bağlıdır? yanıt, bireyin sahip olduğu şeye ve öğrenme motivasyonuna bağlıdır ve bu nedenle bilgi aktarım yöntemi, bilgiyi öğrenciye farklı bir duyusal stile göre tekrarlama imkânı sağlamalıdır ve bu olasılık Geleneksel eğitim yöntemleriyle nadiren görülür. Öğrenicilere kendi aralarında ve onlarla öğretmen arasında e-posta, tartışma panoları, diyalog odaları vb. aracılığıyla elektronik olarak etkileşim kurma fırsatı verir.
2. En düşük maliyet: E-öğrenme hizmeti çevrimiçi olduğunda veya CD, DVD vb. ile olduğunda, öğrenciyi uzak eğitim merkezlerine gitme zahmetinden kurtarır, böylece seyahat ve zamandan tasarruf sağlar.
3. Müfredata erişim kolaylığı: E-öğrenme müfredatları günün her saati mevcuttur ve çevrimiçi öğrenicinin kendisine uygun herhangi bir zamanda bunları gözden

geçirmesine ve eğitim sürecindeki zaman ve yer kısıtlamalarını kaldırmasına olanak tanır.

4. Katılımı teşvik eder: Katılıma yönelik gelişmiş öğrenme teorileri, insan etkileşiminin öğrenme sürecinde hayati bir unsur olduğunu vurgular. E-öğrenmenin bu tür katılımı sanal eğitim sınıfları, sohbet odaları, elektronik ve sosyal mesajlar aracılığıyla video teknolojisi aracılığıyla sağladığını belirtmek gerekir.

5. Entegrasyon: E-öğrenme, öğrencinin bilgisinin ve ilerlemesinin kapsamının analiz edilmesini sağlayan ve böylece tek eğitim standartlarının kullanılabilirliğini sağlayan değerlendirme araçları aracılığıyla öğrenciye entegre bir şekilde bilgi ve eğitim kaynakları sağlar.

6. Esneklik: Çevrimiçi öğrenci, dünyanın çeşitli yerlerinde geniş bir öğretmen ve profesör grubuyla çalışma programına uygun olarak herhangi bir zamanda çalışma yeteneğine sahiptir ve böylece evde, işyerinde veya interneti kullanmasına izin verilen herhangi bir yerde öğrenebilir.

7. Öğrencinin durumunu dikkate alarak: E-öğrenme, öğrencinin öğrenmede uygun hızı seçmesine, yani öğrenme sürecini gerektiği gibi hızlandırmasına veya yavaşlatmasına olanak tanır. Ayrıca, özellikle birkaç eğitim yöntemi içerdiğinden, kendisine ihtiyaçlarına ve beceri seviyesine uygun içerik ve araçları seçmesine izin verilir. Öğrencilere bilgi aktarımı çeşitli yöntemlere bağlıdır, bu da bazıları için bilgi aktarımını daha etkili hale getirir, böylece öğrencinin, öğrenciler arasındaki bireysel farklılıkları dikkate alarak, yetenekleri ve yetenekleriyle orantılı bir şekilde görsel, işitsel, okuma veya benzeri yollarla bilimsel materyalleri almasını sağlar.

1.12. Uzaktan Eğitimin Faydaları:

Daamas'ın aktardığı gibi uzaktan eğitimin en önemli faydaları (2011, s. 132-133).

1. Öğretmenler ile öğrenciler arasında ve öğrencilerin kendi arasında iletişim fırsatını artırmak: E-öğrenmenin faydalarından biri, tartışma panoları ve e-posta yoluyla iletişim kolaylığı sayesinde öğrencilerin kendi aralarında ve diğer yandan okulla iletişim olanağının artmasıdır.

2. Öğrenciler arasında farklı bakış açılarının gelişmesine katkıda bulunmak: Tartışma panoları ve diyalog odaları gibi anlık forumlar, tartışılan konularla ilgili görüş alışverişinde bulunmak için birçok fırsat sağlar ve bu da öğrencilerin güçlü bir temel

oluşturmasına ve sağlam bir bilgi temeli ile güçlü sağlam fikirler oluşturmasına yardımcı olur.

3. Eşitlik duygusu: İletişim araçları, öğrencilere bu avantajı reddeden geleneksel sınıfların aksine, fikirlerini utanmadan, korkmadan veya çekinmeden ifade etme fırsatı verir.

4. Öğretmen için erişim kolaylığı: E-öğrenme öğretmene en hızlı zamanda ve resmi çalışma saatleri dışında ulaşmada büyük kolaylık sağlar. Çünkü stajyer öğrenci sorularını e-posta ile öğretmene gönderebilir ve bu özellik öğretmen için ofisine bağlı kalmak yerine daha pratik ve kullanışlıdır.

5. Öğretim yöntemini değiştirme imkânı: Bu özellik, bilimsel materyali öğrencilerin seviyelerine uygun bir şekilde alma olanağı sağlar.

6. Farklı öğretim yöntemlerine uygundur: E-öğrenme, ders işlenirken veya derlerken öğretmenin önemli fikirlere odaklanmasını sağlar. Dikkatini dağıtan veya görevlerini organize etmekte güçlük çeken öğrencilerin kolay ve güzel bir şekilde düzenlenmiş materyalden ve içindeki önemli unsurlardan yararlanmasını sağlar.

1.13. Önceki Çalışmalar

1.13.1. Arap Çalışmaları:

Alhubaraa araştırması:

Çalışmanın başlığı: "Riyad'daki King Saud Üniversitesi Eğitim Fakültesi'ndeki öğretim görevlilerinin bakış açısından üniversite eğitiminde internet kullanımının önündeki engeller". Suud ve üniversite eğitiminde internet kullanımına engel olan öğretim üyelerinin akademik sıra, uzmanlık, deneyim, internet kullanma becerisi ve İngiliz dili düzeyi gibi birçok değişkende algıları arasındaki ilişkinin incelenmesi. Sayıları farklı uzmanlık alanlarından 161 üyeye ulaşıldı ve araştırmacı, tanımlayıcı ve analitik yaklaşım kullandı, çalışma şu engellere karşılaştı: "Tüm öğretim üyeleri için bilgisayar eksikliği, eğitimde kullanılabilecek Arapça veri eksikliği ve teknolojiyi kullanmak için mali teşviklerin olmaması engellerine ulaşıldı. Ayrıca eğitimde İnternet kullanımının öğretim üyeleri tarafından sürekli takip edilmesi ve üniversitede QHD sağlamak için yeterli laboratuar bulunmaması ayrıca internetin bulunması ancak internet alanında uzman kişilerin bulunmaması ve çalışma örneklem grupları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar olmadığını, akademik sıra farkına ve uzmanlık farkına ve farklı tecrübe yıllarına ve internet

kullanımına göre üniversite eğitiminde internet kullanımının önündeki engellerin olmadığını ve gruplar arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılıkların olduğunu göstermiştir. (Alhubaraa, 2004).

Abd Al-Kerim 2006 çalışması:

Çalışmanın başlığı: "Cidde'deki Al-Bayan Model Kız Okullarında e-öğrenme deneyiminin bir değerlendirme çalışması." Bu çalışmada, Cidde'deki Al-Bayan Model Kız Okullarında betimsel ve analitik yöntemin kullanıldığı orta aşamada e-öğrenme deneyiminin ve bir araştırma aracı olarak anketin değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Kız öğrencilerin geleneksel sınıflarda kendilerinin ve meslektaşlarının e-öğrenmedeki başarıları ile öğretmenlerin e-öğrenimi tüm okul sınıflarında uygulama arzusu olduğunu ve geleneksel yolla öğretime geri dönmek isteyip istemediklerini karşılaştırmışlardır. Öğretmen ve öğrencilerin e-öğrenmenin artıları ve eksileri hakkındaki görüşlerine gelince; sonuçlar e-öğrenme yönteminin öğretmenin öğrencilere bilgi iletme becerisinin artmasına katkıda bulunduğunu ve aynı zamanda öğretmenlerin ders kitapları ve açıklamaları sınıflar arasında taşıma ihtiyacını azaltır. Öğretmenlerin bakış açısına göre e-öğrenme yönteminin dezavantajlarından biri ise öğrencilerin bilgisayarla meşgul olmalarına ve derslere odaklanamamalarına yol açmasıdır. Öğretmen ile öğrenci arasındaki doğrudan iletişim ihtiyacını azaltmaktadır. Bu yöntem öğretmenin büyük bir çabasıyla sonuçlandı ve elektronik cihazların teknik arızalarının tekrarlanmasına ek olarak öğrenciler ve öğretmenler arasındaki soru ve cevap zamanlarının organize olmamasına da yol açtığı, öğrencilerin materyalleri anlamaları ve bilgi edinme isteklerini artırmaları, okul ve ev arasında ders kitaplarını taşıma ihtiyacını kabul etmelerine ve teknolojiyi öğrenme ortamına entegre etmelerine yardımcı olduğunu belirtmiştir. Çünkü bu yöntem öğrenciler arasındaki bireysel farklılıkları dikkate alır ve okuldaki tertibi arttırır. Ebeveynleri tarafından onlar için artan takiplere yol açar. Aynı zamanda onlarla öğretmenler arasındaki etkileşimin artmasına neden olmaktadır.

Al-Shahrani 2009 Araştırması:

Çalışmanın başlığı: "Uzmanların gözünden yüksek öğretimde doğa bilimleri öğretiminde elektronik eğitimin kullanılmasının talepleri." Çalışma, yüksek

öğretimde doğa bilimleri öğretiminde e-öğrenmenin kullanılması için sağlanması gereken gereklilikleri (öğrenci, müfredat, öğretim üyesi ve eğitim ortamı) belirlemeyi ve yüksek öğretimde doğa bilimleri öğretiminde e-öğrenmeyi kullanma taleplerinin (öğrenci, müfredat) önem derecesini belirlemeyi amaçlamaktadır. Bir fakülte üyesi, eğitim ortamı ve çalışmada betimsel yaklaşım kullanmış olup, çalışma evrenini Suudi Arabistan Krallığı'ndaki 500 numaralı Suudi üniversitelerindeki tüm öğretim üyelerinden ve çalışma örneklemini Suudi üniversitelerindeki öğretim kadrosunun 250 üyesinden oluşturmuştur. Araştırmacı anketi bir çalışma aracı olarak kullandı ve çalışma, e-öğrenmenin tüm gereksinimlerinin (doğa bilimleri müfredatı, doğa bilimleri fakültesinin bir üyesi ve eğitim ortamında ve e-öğrenme araçları) tüm örnek üyelerin önceki eksenlere verdiği yanıtlar olarak e-öğrenmenin kullanımı için önemli bir gereklilik olduğu sonucuna varmıştır.

Farouk 2010 Çalışması:

Çalışma başlığı: "Sosyal Hizmet Koleji'ndeki öğrencilerin sosyal hizmet derslerinin öğretiminde e-öğrenmenin kullanımına yönelik tutumları." Mısır'daki Helwan Üniversitesi öğrencilerinden bir örneklemde e-öğrenmeye yönelik bilişsel, duygusal ve beceri bileşenlerini ölçmeyi amaçlayan bu çalışmada, betimsel ve analitik yaklaşım kullanılmış olup, çalışma evrenini 320 erkek ve kız öğrenciden oluşan Sosyal Hizmet Koleji'ndeki tüm öğrenciler oluşturmuştur. 151 öğrenci ve araştırmacı, e-öğrenmeye yönelik duygusal ve beceri bileşenlerini ölçmek için Friedman testini kullanmışlar. Çalışmada, duygusal bileşenlerin önem açısından birinci sırayı, ardından bilişsel bileşenlerin ve ardından beceri bileşenlerinin geldiği sonucuna varılmıştır.

Omar Hamis 2018 Çalışması:

Çalışmanın başlığı: "Irak'ta ortaokul altıncı sınıfta İslami eğitim öğretiminde e-öğrenmenin kullanılması gerçeği". Irak'ta ortaokul altıncı sınıf için İslami eğitim öğretiminde e-öğrenme kullanımının alan öğretmenleri açısından gerçekliğini tespit etmeyi amaçlayan çalışmada, veriler sosyal bilimlerde istatistiksel paketler (SPSS) kullanılarak analiz edilmiş ve veriler analiz edilmiştir. Çalışma birçok sonuca ulaşmıştır, bunlardan en önemlisi ortaokul altıncı sınıf için İslami eğitim öğretiminde e-öğrenmenin kullanılması gerçeğine yönelik öğretmenlerin olumlu bir derece ve

2.47 yılı ortalaması ile olumlu görüşlerinin varlığıdır. Altıncı hazırlık sınıfı İslami eğitim öğretiminde e-öğrenmenin kullanıldığı gerçeğine yönelik öğretmenlerin bakış açılarında cinsiyet değişkeninden dolayı kadınlara göre erkekler lehine istatistiksel olarak anlamlı farklılıkların varlığı ve öğretmenlerin e-öğrenme öğretiminde e-öğrenme kullanımı gerçeğine bakış açısı altıncı hazırlık sınıfı İslami çalışmalar, yaş üstü yeterliliklere göre üniversite öğrencileri lehine yeterlilik değişkeninden kaynaklanmaktadır. Anlıyorum ve deneyim değişkeni nedeniyle altıncı hazırlık sınıfı İslami eğitim öğretiminde e-öğrenme uygulamasının gerçekliğine yönelik öğretmenlerin görüşlerinde, on yıl veya daha fazla deneyime sahip olanlara göre on yıl veya daha fazla deneyime sahip olanlar lehine istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar vardır. On yıldan az deneyime sahip olan araştırmacı, Irak'ta hazırlık eğitiminde e-öğrenmenin istihdamı konusunda karşılaştırmalı bir çalışma yürütmeyi önerdiği gibi, e-öğrenmeyi tanıtmak ve onu kullanmanın fizibilitesi ile ilgili eğitim kurslarının kurulmasını tavsiye etmektedir.

1.13.2.Yabancı Çalışmalar:

Tello'nun 2002 Çalışması :

Çalışma başlığı: E-öğrenmede eğitim ve öğrenci etkileşimi arasındaki ilişkinin analizi. " An analysis of the relationship between instruction and persistence in online education." Bu çalışma, öğrencilerin geri çekilmelerini veya elektronik ders alma konusundaki ısrarlarını ve bu ısrarın eğitimsel etkileşim sıklığı, eğitimsel etkileşim yöntemi ve öğrencilerin etkileşime ilişkin tutumları ve bu derslerle deneyimleri ile ilişkisini ortaya çıkarmayı amaçlamıştır. Araştırmacı müfredatı kullandı. Tanımlayıcı ve analitik olan ve çalışma evrenini 1500 erkek ve kız öğrencinin elektronik derslerine kayıtlı tüm öğrenciler oluşturdu. Çalışma örneklemi 750 e-kursa kayıtlı 52 öğrenciye ulaştı ve araştırmacı anketi bir çalışma aracı olarak kullandı. Çalışma öğrencilerin ders almaya ısrarı arasında pozitif bir ilişki buldu. Tartışma forumlarına ve eşzamansız eğitime katılımla ilgili öğrencilerin algılarını gösteren elektronik bir ders ve öğrencilerin algı ve tutumları ile ders içinde öğretmenin öğrenci ile etkileşim sıklığı arasında olumlu bir ilişkinin varlığı ve ders içinde eşzamansız etkileşim yöntemlerinin kullanılmasıdır. (tartışma forumu, e-posta listeleri).

Horban, 2002 Çalışması:

Çalışmanın Başlığı: "Houston ve Hange Üniversitesi öğrencileri arasında e-öğrenme stili tercihleri, e-öğrenme kurslarını kullanırken bilgisayar kullanıcıları üzerine yapılan bir çalışma."

"Learning style references among University of Houston online Students" Çalışma, Amerika'daki Houston Üniversitesi öğrencileri arasında e-öğrenme stili tercihlerinin bir karşılaştırmasını belirlemeyi amaçladı ve araştırmacı, tanımlayıcı analitik yaklaşımı kullandı. Çalışma için, bahar döneminde (2001) elektronik derslere kaydolan Houston Üniversitesi öğrencileri üzerinde bir anket kullanılmıştır. E-öğrenme derslerini okurken bilgisayarı kullanan 120 öğrenci çalışmanın örneklemi, çalışmanın evrenidir ve çalışma, Houston Üniversitesi öğrencilerinin tercih ettiği e-öğrenme modelinde yaş veya istihdam durumu değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmadığı sonucuna varmıştır.

Chandani (2000), çevrimiçi deneyim edinmeyi inceleyen araştırmasında öğrencilere uzaktan eğitim ortamında laboratuvar araçlarını etkin bir şekilde kullanma fırsatı sunmayı amaçlamaktadır. Araştırma yöntemi olarak literatür taraması yöntemi kullanılmıştır. Araştırmaya göre;

> *"Başarılı bir uzaktan eğitim eğitimi alabilmek için ortamın zenginleştirilmesi, öğretmenin eğitim materyalleri geliştirmesi, etkili etkileşim sağlanması ve sorunların kısa sürede çözülmesi gerekir. Uzaktan eğitimin başarısı için öğretmenin bakış açısı önemlidir. Geleceğin öğretmenlerinin geleceğin eğitim ortamlarını kullanmaları için fakülte öğretim üyelerinin çalışmalara başlaması gerektiği belirtilmiştir."*

İnternet tabanlı öğrenmede etkileşimli araçların geliştirilmesini inceleyen Daugiamas (2000) çalışmasına 100 ortaöğretim öğretmeni katıldı. Araştırma ile geliştirilen internet desteği ile eğitim aracı Moodle sayesinde çevrimiçi kurs geliştirme eğitimi verilmektedir. Veri toplama aracı internet ile öğretmenlere uygulanmıştır. Arama sonuçlarına göre; *"İnternet destekli eğitimi veren öğretim elemanlarının, öğretmenlerin görüşlerini teşvik ettiği, internet destekli eğitim veren kurumdaki*

öğretim elemanlarının bilişsel düzeyde model ve örnekleri yansıttıkları ortaya çıkmıştır."

Alakoç (2001), genel olarak konuya ilişkin fakülte perspektiflerini inceleyen araştırmasında Cumhuriyet Üniversitesi'nde çalışan 55 öğretim görevlisi ile rastgele örnekleme yoluyla çalışmıştır. Fakülte üyelerinin çoğunun uzaktan eğitim uygulamalarının etkili olduğuna inandığı ortaya çıktı. Ancak uzaktan eğitim kavramında yeterli bilgiye sahip olmayan kişi sayısının fazla olduğu ve uzaktan eğitim teknolojileri arasında en çok internetin kullanıldığı sonucuna varılmıştır. *"Öğretim üyelerine ek olarak; Sözlü eğitim kurslarının uzaktan eğitimle daha tesirli olacağını, ancak pratik gerektiren bazı teknik derslerin doğru bir şekilde sunulamayacağını ve bu nedenle uzaktan eğitimin klasik eğitimi destekleyen bir öğretim yöntemi olabileceğini vurgulamıştır"* (Alakoç, 2001).

Demirli'nin (2002) internette öğretim uygulamaları ile ilgili öğrencilerin görüşlerini incelediği çalışması, Fırat Üniversitesi Elektronik ve Bilgisayar Eğitimi Bölümü, Bilgisayar Eğitimi Bölümü Sanat Eğitimi Fakültesi ve WTÖ uygulamasına katılan Elektronik Öğretmenliği Programı üçüncü sınıf öğrencilerinin çalışmasına katılmıştır. Araştırma sonucunda eldeki verilere göre öğrencilerin web tabanlı öğretim uygulamalarını benimsemeleri ortaya çıkmış ve öğrencilerin interaktif bir ortam sağlayan bu tür uygulamalarda öğrenme sürecine aktif olarak katıldıkları görülmüştür. Zaman ve mekân sınırlaması olmadığı, sürekli öğretimin performans artışına olumlu katkı sağladığı belirtilmiştir. Geleneksel sınıf ortamında olumsuz dersleri dinlerken can sıkıntısı olmamasına ve sınıfta, öğretmen ve öğrenci arasında oluşabilecek olumsuz olayların olmamasına dikkat çekildi. Geleneksel bir sınıf ortamında sormaktan korkan soruların sanal ortamda daha kolay sorulabileceği ortaya çıktı. Ancak zaman zaman öğrenci ve öğretmenlerin çevrimiçi mülakat yapmaları mümkün olmakla birlikte, genellikle asenkron olarak yapılan bu tür uygulamaların anlık soru ve sorunların çözümünde yetersiz kalabileceği belirtilmiştir.

Öztekin (2002), Ahmed Yaseefi Üniversitesi Uzaktan Eğitim ve uygulaması, bir literatür taraması çalışmasıdır. Bu yazıda, Ahmad Yassifi Üniversitesi web sitesinde video konferans ve çevrimiçi uzaktan eğitim yöntemleri incelenmiştir. Arama sonucunda elde edilen verilere göre: Öğretim elemanlarının bilgiyi daha geniş kitlelere aktarabildiklerini ve etkin destek sağlanması koşuluyla öğretim

elemanlarının iş birliği yapmaya teşvik edildiğini belirtti. Alanlarında uzman olan öğretim elemanlarının derslerini geniş bir kitleye sunma imkânına sahip olması gerektiği tartışılmıştır. Zaman ve bilginin etkin kullanımı ve yönetimi sağlanırken bilgi ve belgelere en hızlı ve en açık yoldan erişildiği bildirilmiştir. (Özten, 2002, s. 56-61) Çevrimiçi bir dersin çevrimiçi öğrenme ortamının öğrenci kazanımı, destek, motivasyon, bilgisayar tabanlı iletişim ve takım çalışması açısından öğrenciler ve öğretim üyeleri üzerindeki etkilerinin incelendiği çalışmada çevrimiçi dayanışmaya katkıda bulunan faktörler araştırılmıştır. Çalışma karma bir durum çalışmasıdır. Doğu Akdeniz Üniversitesi Uzaktan Eğitim Enstitüsü, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Bilgisayar ve Eğitim Teknolojileri Bölümü öğretim üyesinden Ankara'dan DAÜ öğrencilerine sunulmak üzere tasarlanan ve geliştirilen "CSIT444-Online Web Tasarımı" dersi kapsamında gerçekleştirildi. Katılımcılar, 209 bilgisayar ve teknoloji lisesinde öğretim görevlileri ve son sınıf öğrencileridir. Gürbüz, 2004 çalışmasının sonucunda:

> *"Hem öğrencilerin hem de öğretim üyesinin çevrimiçi dayanışmalı öğrenme ortamını olumlu bir şekilde algıladıkları ortaya çıkmıştır. Çalışmaya katılanlar, özellikle grup çalışması, bilgisayara dayalı iletişim ve dersle ilgili yeterli donanımın çevrimiçi öğrenmeyi yararlı ve güdüleyici olarak algılamalarına katkıda bulunduğunu belirtmişlerdir."*

Manisa'nın Demershi ilçesinde görev yapan ilkokul öğretmenlerinin tutumlarının farklı değişkenler açısından incelendiği bir başka çalışmada, öğretmenlerin bilgisayara karşı tutumlarıyla bireysel bilgileri ve bilgisayar deneyimleri incelendi. Aralarında bir ilişki olup olmadığı sorusuna cevap arandı. Araştırmaya katılan ilköğretim öğretmenlerinin bilgisayar kullanma konusunda olumlu tutuma sahip oldukları kararlaştırılmıştır. Bilgisayar kullanımında özgüven konusunda diğer boyutlara göre daha az olumlu eğilimlere sahip olduklarını belirtiyor. İlköğretim öğretmenlerinin cinsiyet, yaş ve branş farklılıklarına göre ortalama bilgisayar ölçeği puanları arasında istatistiksel anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Öğretmenlerin bilgisayara yönelik tutum puanlarının görevin kıdemlerine göre değiştiği; 1-10 yıl arası çalışan ilköğretim öğretmenlerinin, 21 yıl ve üzeri görev yapan ilköğretim öğretmenlerine göre olumlu tutumlar geliştirdikleri görülmüştür.

2. YÖNTEM

Araştırma metodolojisi bölümünde; araştırma modeli, örneklem, evren, veriler ve montaj hakkında açıklamalar yapılmıştır.

2.1. Araştırma Modeli

İlkokullar ile özel ve devlet okullarında çalışan öğretmenlerin e- öğrenmeye karşı tutum seviyelerini belirlemek amacıyla yapılan bu araştırmada, Araştrımada nicel araştırma modellerinden kesit olma modeli kullanılmıştır. kullanılmıştır. Karasar, 2005 çalışmasında "Tarama modeli, geçmişte *ya da halen var olan durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımlarıdır."* (Kaptan, 1995, s. 59) çalışmasında *"Araştırmaya konu olan birey veya nesne, kendi şartları içinde ve olduğu gibi tanımlanmaya çalışılır. Tarama modeli, olayların nedenleri üzerinde durmak yerine, onların içinde bulundukları koşullar, özellikleri ve arasındaki ilişkiyi bulmaya çalışır."* demiştir.

Çalışma hakkında literatür taranmış ve Musul şehrinin merkezindeki ilköğretim okullarında çalışan eğitimcilerden oluşan örneklem topluluğuna veri toplama aracı uygulanmıştır. Araştırmacı, araştırmanın amaçlarına ulaşmak için, belirli bir fenomeni veya problemi açıklamak ve fenomen veya problem hakkında veri ve bilgi toplayarak, sınıflandırarak ve önceki çalışmalara tabi tutarak, onu tanımlamak ve ölçmek için organize bilimsel analiz ve yorumlama biçimi olan betimsel-analitik yöntemi kullanmıştır. (Al-Sayyid, 1986, s. 77) Ve araştırmacı, tanımlayıcı ve analitik yaklaşımı seçmiştir, çünkü araştırma konusunun doğası ile en uyumludur ve konuları gerçekte olduğu gibi tartışır. Ayrıca güvenilir sonuçlara ulaşmaya yardımcı olan bir dizi istatistiksel denklemin kullanımına izin verir. Araştırmacı, çalışma konusunu tanımlamaya, verilerini analiz etmeye ve bileşenleri arasındaki ilişkiyi, bu konu hakkında ortaya çıkan görüşleri, içerdiği süreçleri ve sahip olduğu etkileri açıklamaya çalışmıştır.

2.2. Evren ve Örneklem

Irak'taki tüm ilkokul öğretmenleri araştırma için bir topluluk olduktan sonra, sayılarının fazla olması nedeniyle araştırmacı, daha doğru ve kapsamlı sonuçlar elde etmek için onları temsil edecek rastgele bir örneklem seçilmiştir. Rastgele örneklem sayısı, Musul'daki toplam öğretmen sayısı olan 3.379 öğretmene göre belirlenmiştir. (Milli Eğitim Bakanlığı) Topluluğun özelliklerini taşıyan170 kişiden oluşan örneklemde 157 anket toplanmış, daha sonra eksik oldukları ve gerekli amacı yerine getirmedikleri için 5 tanesi çıkarılmıştır.

2.3. Verilerin Toplanması

Çalışmada, uzaktan eğitimde öğretmenlerin yönleri, uzaktan eğitim teknolojilerine ilişkin fikirleri, öğretmenlerin bireysel özelliklerinin bu eğitim türüne etkisi belirlenmiştir. Araştırmacı tarafından hazırlanan davranış ölçeği (Ek A) geliştirilmiş ve araştırmada veri toplamak için kullanılmıştır.

"E-öğrenme Tutum Ölçeği" hazırlanan anket, kişisel gürüşleri, E-öğrenme teknolojileri ile uzaktan eğitim hakkındaki gürüşlere ilişkin unsurları içermektedir. Öğretmenlerin E-öğrenmeye karşı olan tutumlarını belirlemeye yönelik davranış ölçeğinin geliştirilmesinde literatür taraması yapılmış ve farklı çalışmalarda kullanılan ölçme gereçleri incelenmiştir. Yeniden oluşturulan 43 tutum cümlesi, üç ayrı unsur başlıkları altında duyuşsal, davranışsal ve bilişsel öğeleri dikkate alınarak kontrol edilmiştir. Tutum ifadelerinin pozitif ve negatif ağırlıklarının eşit olmasına ve her unsurun cevaplayıcı tarafından aynı tarzda anlaşıp anlaşılmadığının açıklanması için uzman görüşüne başvurulmuştur.

Eğitim alanında iki uzman, Bilgisayar Bilimleri ve Matematik Bölümü ve istatistik alanında bir uzmanın yardımıyla düzenlenen 43 madde, daha sonra, pozitif ve negatif maddelerin düzenlemeleri dikkat alınarak ve cevaplayıcıda hangibir yanlılığa meydan vermeyecek tarzda taslak ölçekte dağıtılmıştır. 5'li likert olarak düzenlenen ölçekte bulunan olumlu unsurlar "Kesinlikle Katılıyorum" seçeneğinden "Hiç Katılmıyorum" seçeneğine doğru (5, 4, 3, 2, 1) şeklinde puanlanırken, olumsuz maddede bunun tam tersi bir yöntem izlenerek "Kesinlikle katılıyorum" seçeneğinden "Hiç Katılmıyorum" seçeneğine doğru (1, 2, 3, 4, 5) şeklinde puanlanmıştır.

2.3.1. Kapsam Geçerliği

İçerik geçerliliği, ölçülecek davranışın ölçülmesinde test bileşenlerinin niceliksel ve niteliksel olarak yeterli olup olmadığının bir göstergesidir. Kapsam geçerliğini test etmede kullanılan mantıksal yollardan biri uzman görüşüne başvurmaktır. (Büyüköztürk, 2005) 43 maddelik ölçek iki uzman tarafından incelenmiş ve görüşleri alınmıştır. Her sorunun tanımlamak istedikleri durumu açıklayıp açıklamadığı kontrol edilmiş ve gerekli düzeltmeler yapılarak ölçeğe son hali verilmiştir. Uzmanlar, öğenin içeriğinin geçerliliği konusunda bir sorun olmadığını belirterek, içerik açısından öğe değişikliklerine gerek olmadığı konusunda hemfikir olmuşlardır.

2.3.2. Faktör Analizi

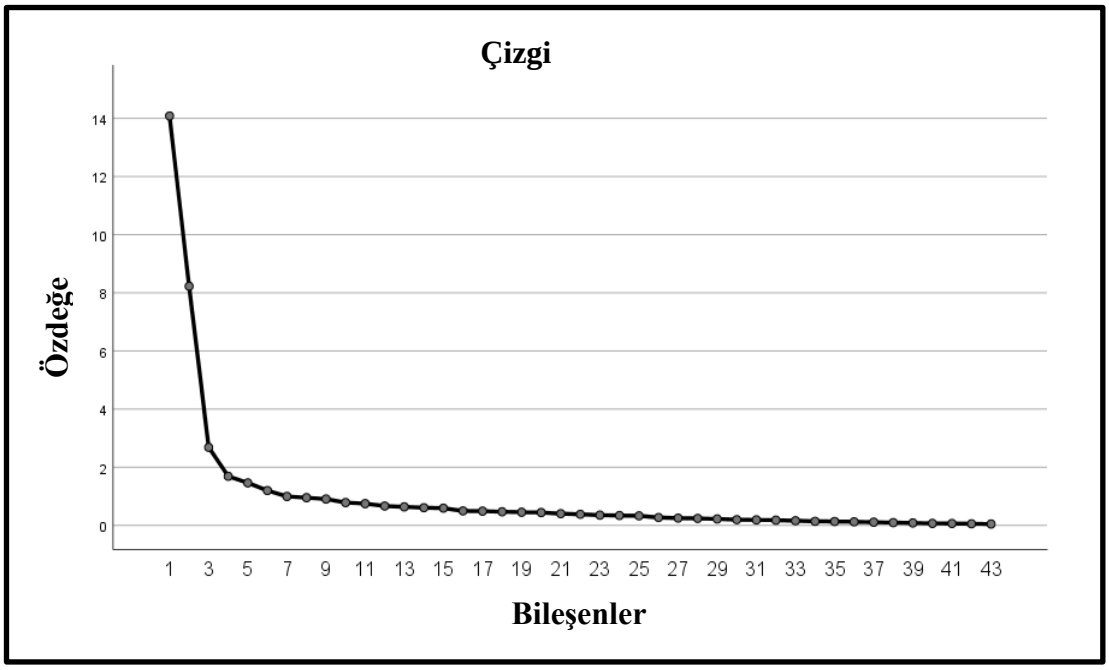
Büyüköztürk, 2005'teki çalışmasında *"Faktör analizi, aynı yapıyı ya da niteliği ölçen değişkenleri bir araya toplayarak ölçmeyi az sayıda faktör ile açıklamayı amaçlayan bir istatistiksel tekniktir."*

Morgil ve diğerleri, 2004 yılında *"Yapı geçerliği, ölçülen özelliğin ne olduğu ile ilgili olup, faktör analizi, yapı geçerliğini incelemede en güçlü yöntemdir."*

2.3.2.1 Açımlayıcı Faktöru Analizi

"Öğretmenlerin Uzaktan Eğitime Karşı olan Tutumları" ölçeğinin yapı geçerliğini sağlamak amacıyla; "*Kaiser-Meyer- Olkin Measure of Sampling Adequacy*" testinin 0.848. Barlett katsayısının çıkması evrendeki dağılımın normal olduğunun göstergesidir. (Tavşancıl, 2002, s. 151) Bartlett's testinin anlamlı çıkması üzerine faktör analizi teknikleri uygulanmıştır. Büyüköztürk, 2005 *"KMO değerinin 0,60'tan büyük, Barlett katsayısı anlamlı bulunması verilerin faktör analizi için uygun olduğunu göstermektedir."* demiştir. Faktör analizi sürecindeki 43 unsur girildikten sonra, unsurlar 6 ana faktörde analiz edilir. Program her bir öğenin değerini incelediğinden, tüm öğelerin 0.40'tan daha yüksek bir değer içerdiği sonucuna varılmıştır. Bu nedenle 43 sorudan hiçbiri hariç tutulmayacaktır, ancak bunlar yüksek anlamlı sayısal değere sahip 6 ana faktörle sınırlıdır, sonuçların analize güvenilecektir.

Şekil 2.1: Faktörlere ait çizgi grafiği



Tablo 2.1: Döndürülmüs bileşenler matrisi

	Bileşenler					
	1	2	3	4	5	6
y38	.859					
y39	.825					
y35	.814					
y37	.812					
y41	.801					
y33	.796					
y42	.782					
y34	.771					
y40	.762					.361
y36	.753					
y29	.749			.329		
y31	.730					
y32	.675	.336				
y28	.640			.386		

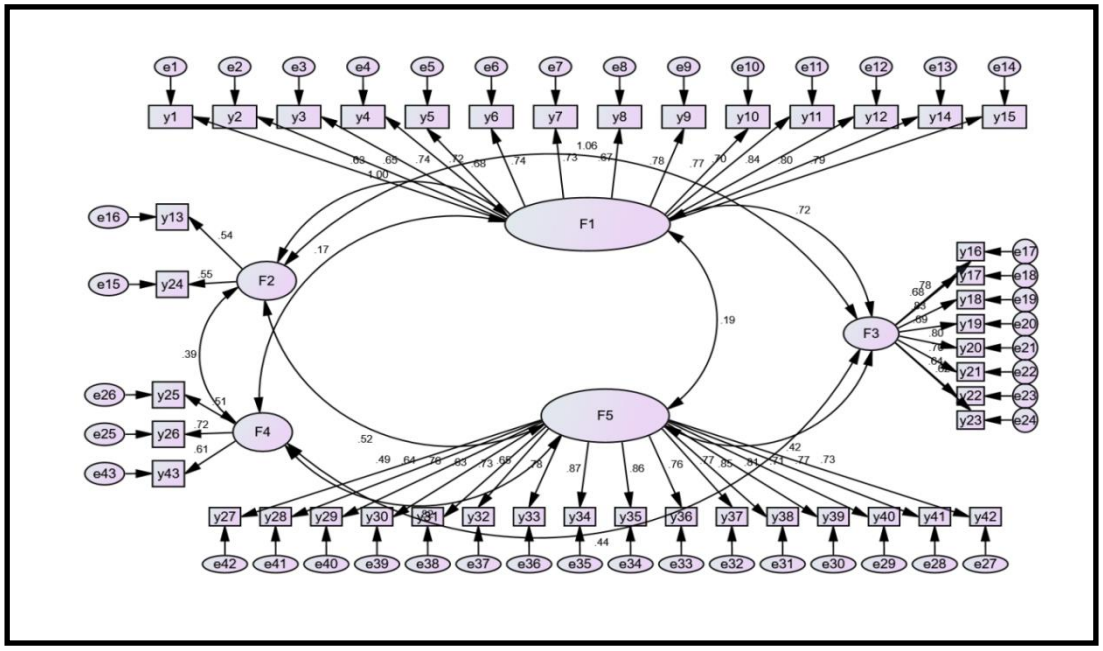
y30	.595	.503			-.369	
y27	.460	.316				.426
y3		.812				
y8		.781				
y7		.780				
y10		.773				
y9		.761				
y2		.759			.325	
y6		.743				
y11		.737				
y5		.734				
y4		.723			.342	
y1		.692				
y12		.653	.394			
y14		.570	.378			
y15		.561	.472			
y22			.789			
y23			.692			
y21		.315	.689			
y18		.428	.657			
y20		.387	.643			
y19		.352	.591			
y17		.391	.537	.361		
y16		.517	.532			
y25				.748		
y26	.481			.630		
y43	.557				.573	
y13		.447	.407		.462	
y24		.408	.361			.507

Tablo 2.1 incelendiğinde maddelerin 6 faktör altında toplandığı görülmüştür. 38., 39., 35., 37., 41., 33., 42., 34., 40., 36., 29., 31., 32., 28., 30., 27., maddeler 1. faktör; 3., 8., 7., 10., 9., 2., 6., 11., 5., 4., 1., 12., 14., 15., maddeler 2. faktör; 22., 23., 21., 18., 20., 19., 17., 16., maddeler 3. faktör; 25., 26., maddeler 4. faktör;43., 13. maddeler 5. faktör; 24. madde ise 6. faktör altında toplanmıştır. Bu faktörler uzman görüşüne göre 2 faktöre indirilmiştir. "Uzaktan eğitimin avantajları" faktörüne 1., 2., 3., 4., 6., 7., 8., 9., 10., 11., 12., 13., 14., 15., 16., 17., 18., 19., 20., 21., 22., 23., 24. maddeler ve "uzaktan eğitimin olumsuzları" faktörüne 5., 25., 26., 27., 28., 29., 30., 31., 32., 33., 34., 35., 36., 37., 38., 39., 40., 41., 42., 43. maddelerinin alınması uygun görülmüştür.

2.3.2.2. Doğrulayıcı Faktör Analizi

Sorular ile temsil ettikleri boyut arasındaki korelasyon katsayılarının değerlerini temsil eden standart doygunluk değerlerini ölçerek hipotez çalışma modelinin verilere ne ölçüde uyduğunu bilerek, çalışma ölçeğini oluşturmanın geçerliliğini sağlamak amacıyla değişkenler (boyutlar) arasındaki korelasyonlara ek olarak ve bunu başarmak amacıyla (AMOS V24) programı kullanılarak ve aşağıdaki adımlarda açımlayıcı faktör analizinden elde edilen boyutların faktör analizi doğrulaması (CFA) gerçekleştireceğiz;

Şekil 2.2: Doğrulayıcı faktör analizi formu şekli



Yukarıdaki şekile göre, ölçek öğelerinin beş faktöre düştüğü görülmüştür. Uzmanlar gözetiminde araştırmacı, her faktör altındaki her soru grubuna uyacak şekilde beş boyutun her birine başlıklar koymuştur. Aşağıdaki gibi: F1: Uzaktan eğitimin avantajları, bu boyut 14 soru içermektedir, bunlar y1, y2, y3, y4, y5, y6, y7, y8, y9, y10, y11, y12, y14, y15; F2: Uzaktan Eğitimin Özellikleri. Bu boyut iki soru içerir, y13, y24;. F3: E-öğrenme yoluyla bireysel gelişim. Bu boyut y16, y17, y18, y19, y20, y21, y22, y23; olan 8 soru içerir. Ve F4: uzaktan eğitime kıyasla geleneksel eğitimin tercihleri. Bu boyut 3 öğe içerir y25, y26, y43. F5: Uzaktan eğitimin olumsuzlukları. Bu boyut, y27, y28, y29, y30, y31, y32, y33, y34, y35, y36, y37, y38, y39, y40, y41, y42; olan 16 öğe içerir. Uzmanlar, yukarıdaki tüm tanımlamaları uzaktan eğitimin avantajları ve uzaktan eğitimin dezavantajları olmak üzere iki ana başlık altında toplamanın mümkün olduğunu söylemiştir.

Aşağıdaki tabloda, varsayılan model, bu modelden kaynaklanan istatistiksel göstergeler her gösterge için kabul edilebilir bilimsel sınırlar ile karşılaştırılarak araştırma verileri ile araştırmacı tarafından değerlendirilecektir:

Tablo 2.2: Modelin verileri eşleştirme kalitesinin göstergeleri

Sonuç	Model göstergelerinin değerleri	Kabul sınırları	Gösterge
Özdeş	4.9	5'ten küçükse, varsayılan model kabul edilirken, 3'ten küçükse model için tam bir eşleşme anlamına gelir.	Olasılık oranları
Özdeş	0.94	0,90'dan küçükse, bu zayıf bir eşleşme olduğu anlamına gelir, 0,90 veya daha fazlasına eşitse, bu modelin iyi kalitede olduğunu gösterir.	İyi Eşleşme Göstergesi (Goodness of Fit Index)
Özdeş	0.93	0,85'ten büyükse, bu kabul edilebilir bir eşleşme anlamına gelir, ancak 0,90 veya daha fazlasına eşitse, iyi bir eşleşme anlamına gelir.	Düzeltici İyi Eşleşme Göstergesi (Adjusted Goodness of Fit Index)

Özdeş	0.92	0,90 veya üstüne ulaştığında modelin iyi kalitede olduğunu gösterir.	Standard Eşleştirme Göstergesi (Normative Fit Index)
Özdeş	0.84	0,60 veya daha fazlasına ulaştığında desenin iyi kalitede olduğunu gösterir.	Ekonomik Eşleşme Kalite Göstergesi (Parsimony Goodness of fit index)
Özdeş	0.92	Modelin iyi kalitesini ve 0,90 veya daha fazlasına ulaştığında verilerle uyumluluğunu gösterir.	Göreli Eşleştirme Göstergesi (Relative Fit Index)
Özdeş	0.016	Bu gösterge, 0,08 veya daha azına ulaştığında desene iyi uyduğunu gösterir.	Kalan karelerin kök ortalamasının göstergesi (Root Mean Square Residual)

Yukarıdaki tablonun sonuçlarına göre ve araştırmacı tarafından yapılan açımlayıcı faktör ve değişikliğin analiz edilmesinden sonra beş boyutlu modelin altı boyutlu modele göre daha doğru ve uygun olduğu görülmektedir. Kabul edilebilir sınırlar dahilindedir. Vurguyu artırmak için, Ek [C]'de açıklayacağımız gibi, her soru için standart doygunluk değerleri ölçülecektir.

2.3.3. Ölçeğin Güvenilirliği

Büyüköztürk, 2005 çalışmasında *"Bir ölçme aracının güvenirliği için aranılan iki temel ölçüt, "değişik zamanlarda elde edilen cevaplar (puanla) arasında tutarlık" ve "aynı zamanda elde edilen cevaplar arasında tutarlık" olarak açıklanabilir."*

Tavşancıl, 2002 yılında yazdığı (s.151) *"Ölçek geliştirmede temel amaç, güvenilir ve geçerli ölçme aracı oluşturmaktır*. Başka bir deyişle Karasar, 2005 çalışmasında söylediği gibi *"güvenirlik süreçlerin izlenmesi ve aynı ölçütlerin kullanılması ile aynı sonuçların alınmasıdır. Ölçmenin tesadüfî yanılgılardan arınık olmasıdır."* Bell, 1993 yılında yazdığı (s.64) *"Güvenirlik kısaca, bir ölçme aracının tutarlı bir şekilde her durumda benzer sonuçlar ortaya koyabilmesidir"* Güvenirliği saptamak için iki yarı test güvenirliği uygulanmıştır. (Büyüköztürk, 2005)

Dürüstlük, aracın gerçekte ne için ayarlandığını ölçüp ölçmediğini, paragraflarının uygunluğunu ve ana amacı ile tutarlılığını ve bu durumun kaybını belirlediği için araştırma aracında karşılanması gereken koşullardan biridir. Ölçeğin geçerli olmadığı anlamına gelir ve bu, sonuçlarını ve en güvenilir türlerinden birini benimsemenin imkansızlığına yol açar. Bu alanda, şu şekilde tanımlanan açık dürüstlüktür: aracın genel formu veya dış çerçevesi objektiflik ve paragrafları ve talimatlarının açıklığı (Omar hamis, 2017, s. 85). Araştırmacı bu tür bir dürüstlüğe ulaşmak için anketi bir grup uzmana sunmuş ve uzmanların görüş ve önerileri ışığında araştırmacı 5'li Likert ölçeği olan cevaba beş dereceli alternatif önermiştir. (Kesinlikle katılıyorum, katılıyorum, bilmiyorum, katılmıyorum, kesinlikle katılmıyorum).

Büyüköztürk, 2005 söylediği gibi *"Psikolojik bir test için hesaplanan güvenirlik katsayısının 0.70 ve daha yüksek olması test puanlarının güvenirliği için genel olarak yeterli kabul edilmektedir."* Bu adımda; önce ölçeğin kapsam geçerliliği, daha sonra yapı geçerliliği ve faktör analizi yapılarak incelenmiştir. Her yöntemden elde edilen bilgiler ölçeğin güvenirliğini çok yüksek olduğu sonucunu göstermiştir. Ölçeğin güvenirlik katsayısı 0,848 olarak vermiştir. Ölçekte 24 olumlu 19 olumsuz olmak üzere 43 unsurların yer almasına analizler neticesinde karar verilmiştir. Bireyin ölçekten aldığı puan uzaktan eğitime ait tutumunu belirlemektedir. Puan yükseldikçe uzaktan eğitime olumlu bir davranış sergilendiği söylenebilir.

2.3.4. Anket Uygulanması

Anket hazırlandıktan sonra, Ninova Valiliği Eğitim Müdürlüğü'nden devlet ve özel ilköğretim okullarındaki öğretmenlere uygulanması için gerekli onay alındı. [Ek B].

Araştırma kapsamında 2020-2021 eğitim-öğretim yılı Aralık ayında Musul şehir merkezinde 12 okul, 7 devlet okulu ve 5 özel okulda 170 öğretmene anket dağıtıldı ve 157 anket toplandı, 5 tanesi eksik olduğu için çalışmadan çıkarıldı.

2.3.5. Anketin Puanlanması

Olumlu maddeler 5'li Likert ölçeğinde "Kesinlikle Katılıyorum" dan "Asla Katılmıyorum" a doğru 5, 4, 3, 2, 1, puanlanırken, olumsuz maddeler ise ters yönde "Hiç Katılmıyorum" seçeneğinden "kesinlikle katılıyorum" seçeneğine şeklinde puanlandı, doğru 1, 2, 3, 4, 5 olarak kaydedildi.

2.4. Verilerin Çözümü ve Yorumlamasi

Bu çalışmada elde edilen gerekli veriler, bilgisayar ortamında sonuçları analiz etmek ve yorumlamak için özel istatistik programı SPSS (Statistical Package for Social Sciences) kullanılarak analiz edilmiştir. Cinsiyet, mesleki kıdem, kurum, branş, eğitim durumu ve uzaktan eğitim bilgilerine göre farklılaşma durumunu belirlemek için t testi hesaplamaları ve varyans analizi de yapılmıştır. Böylece uzaktan eğitim sistemine yönelik davranışsal eğilimi olumlu ya da olumsuz olarak belirleme imkanıdır.

2.5. Araştırmaya Katılan Öğretmenlere Ait Veriler

Ankete katılan öğretmenlere öncelikle demografik ve istatistiksel bilgiler verilecektir.

2.5.1. Çalışmaya Katılan Öğretmenlerin Cinsiyete Göre Dağılımı

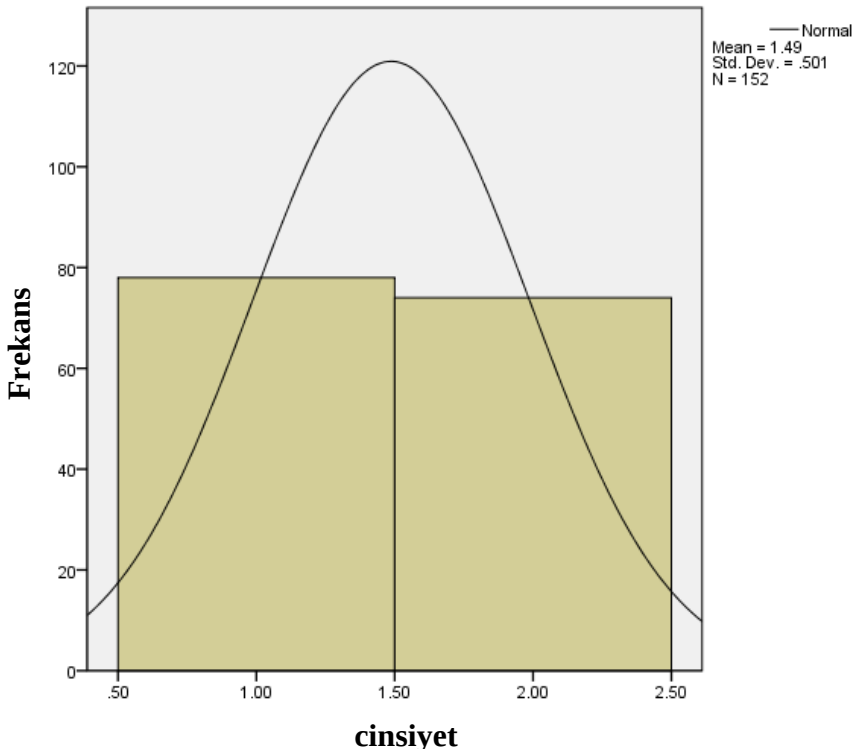
Çalışmaya katılan öğretmenlerin cinsiyete göre dağılımı Tablo 2.3'de verilmiştir.

Tablo 2.3: Öğretmenlerin cinsiyete göre dağılımı (n=152)

Cinsiyet	f	%
Kadın	74	48.7
Erkek	78	51.3
Toplam	**152**	**100.0**

Tablo 2.3'de görüldüğü üzere ankete katılan öğretmenlerin 74 kadın öğretmen ve 78 erkek öğretmen bulunmaktadır. Aşağıdaki histogram tablosunu incelendiğinde cinsiyetin normal dağılım gösterdiği görülmektedir.

Şekil 2.3: Öğretmenlerin cinsiyetlerine göre dağılımı



2.5.2. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Eğitim Kurumlarına Göre Dağılımı

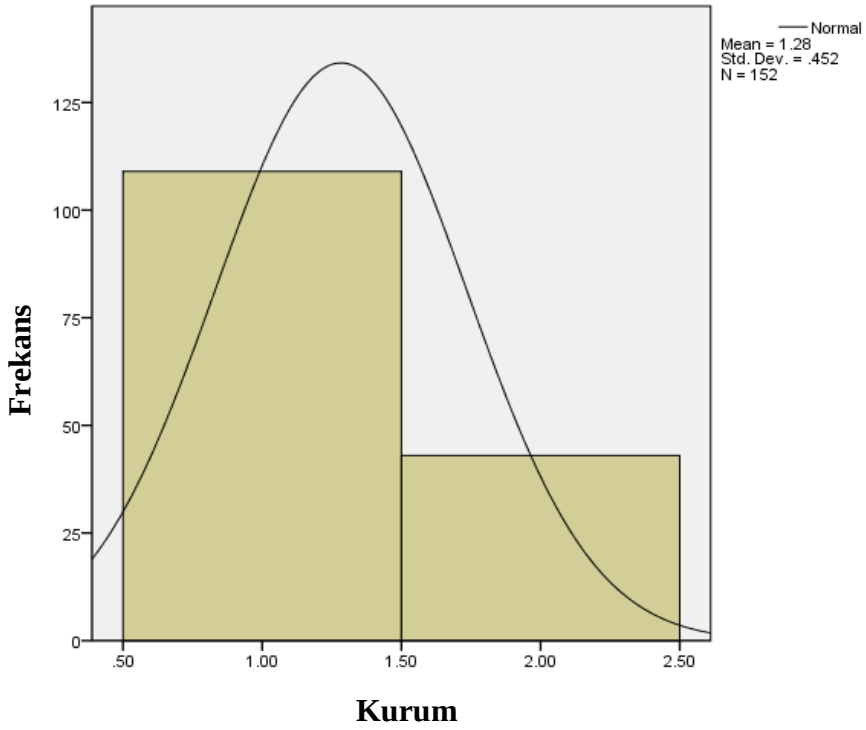
Tablo 2.4. Çalışmaya katılan öğretmenlerin çalıştıkları eğitim kurumlarına göre dağılımını göstermektedir.

Tablo 2.4: Öğretmenlerin çalıştıkları eğitim kurumlara göre dağılımı

Kurum	f	%
Devlet okulu	109	71.7
Özel okul	43	28.3
Toplam	**152**	**100.0**

Tablo 2.4'de gösterildigi gibi, ankete katılan öğretmenlerin %71,7'i devlet okulunda ve %28,3'ü de özel okulda çalışmaktadır. Aşağıdaki histogram tablosuna incelendiğinde çalışılan kurumun normal dağılım göstermediği göstermektedir.

Şekil 2.4: Öğretmenlerin çalıstıkları kurumlara göre dağılımı



2.5.3. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Mesleki Kıdeme Göre Dağılımı

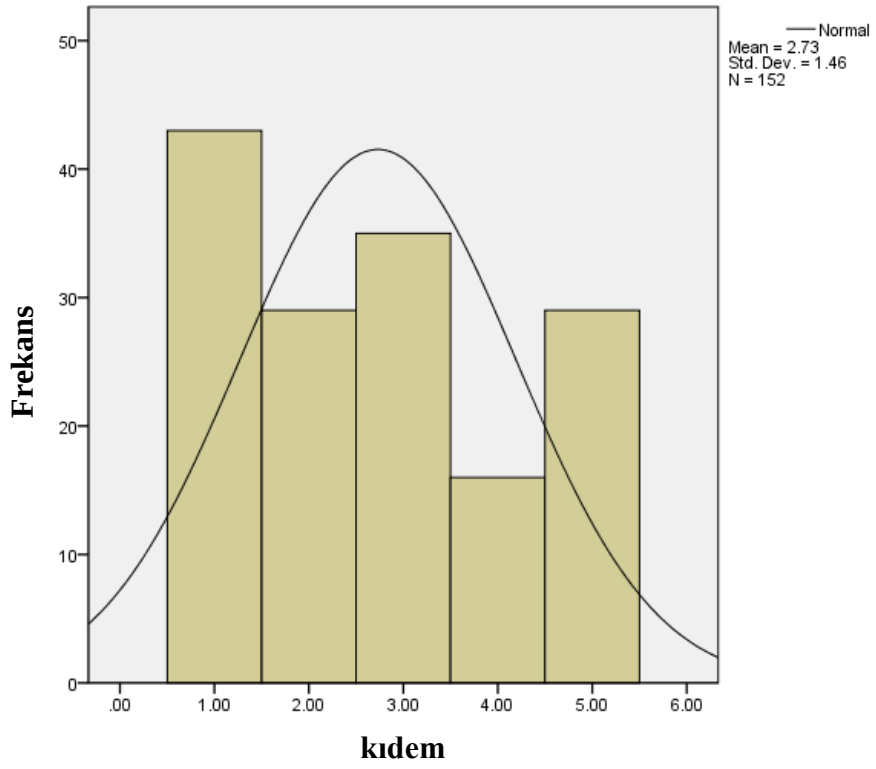
Çalışmaya katılan öğretmenlerin mesleki kıdeme göre dağılımı Tablo 2.5.'de verilmiştir.

Tablo 2.5: Öğretmenlerin kıdemlerine göre dağılımı

Kurum	f	%
0 – 5 Yıl	43	28.3
6 – 10 Yıl	29	19.1
11 – 15 Yıl	35	23
16 – 20 Yıl	16	10.5
21 Yıl ve üstü	29	19.1
Toplam	**152**	**100.0**

Tablo 2.5'te gösterildiği gibi, ankete katılan öğretmenlerin %28,3'ünü 0-5 yıllık öğretmenler; %19,1'ini 6-10 yıllık öğretmenler; %23'ünü 11-15 yıllık öğretmenler; %10,5'ini 16-21 yıllık öğretmenler ve %19,1'ini de 21 yıl ve üzeri meslekleri kıdeme sahip olan öğretmenler oluşturmaktadır. Aşağıdaki histogram tablosunu incelendiğinde mesleki kıdemin normal dağılım görünür.

Şekil 2.5: Öğretmenlerin kıdemlerine göre dağılımı



2.5.4. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Eğitim Durumuna Göre Dağılımı

Çalışmaya katılan öğretmenlerin eğitim durumuna göre dağılımı Tablo 2.6'te gösterilmiştir.

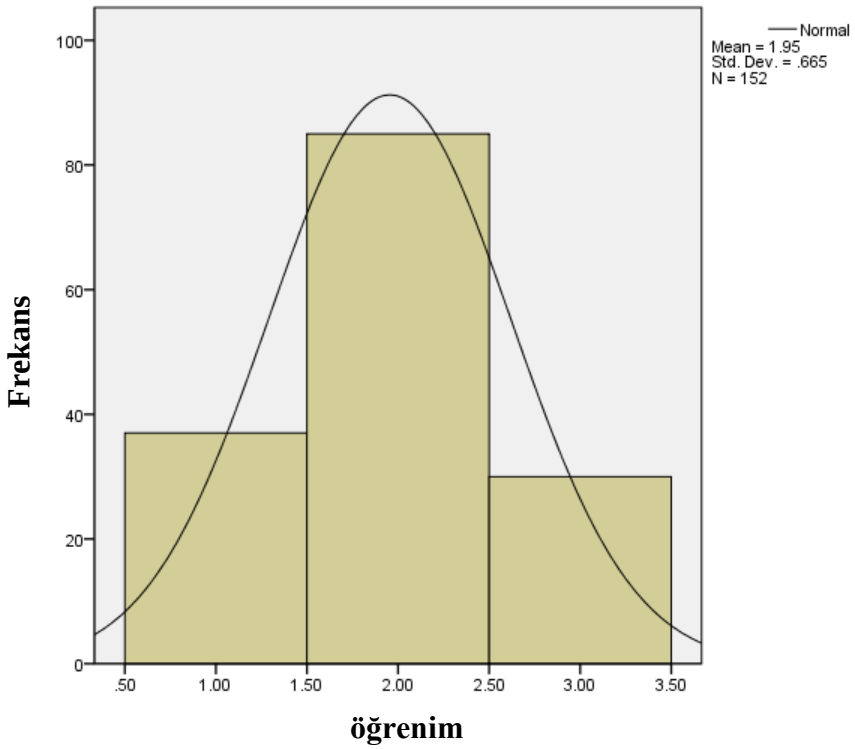
Tablo 2.6: Öğretmenlerin eğitim durumlarına göre dağılımı

Öğrenim Durumu	f	%
Önlisans	37	24.3
Lisans	85	55.9
Lisansüstü	30	19.7
Toplam	**152**	**100.0**

Tabloda gosterildiği gibi, ankete katılan öğretmenlerin %24,3'ü önlisans mezunu; %55,9'u lisans; %19,7'i yüksek lisans mezunudur.

Aşağıdaki histogram tablosunu incelendiğinde eğitim durumlarının normal dağılım görünür.

Şekil 2.6: Öğretmenlerin öğrenim durumlarına göre dağılımı



2.5.5. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Branşlarına Göre Dağılımı

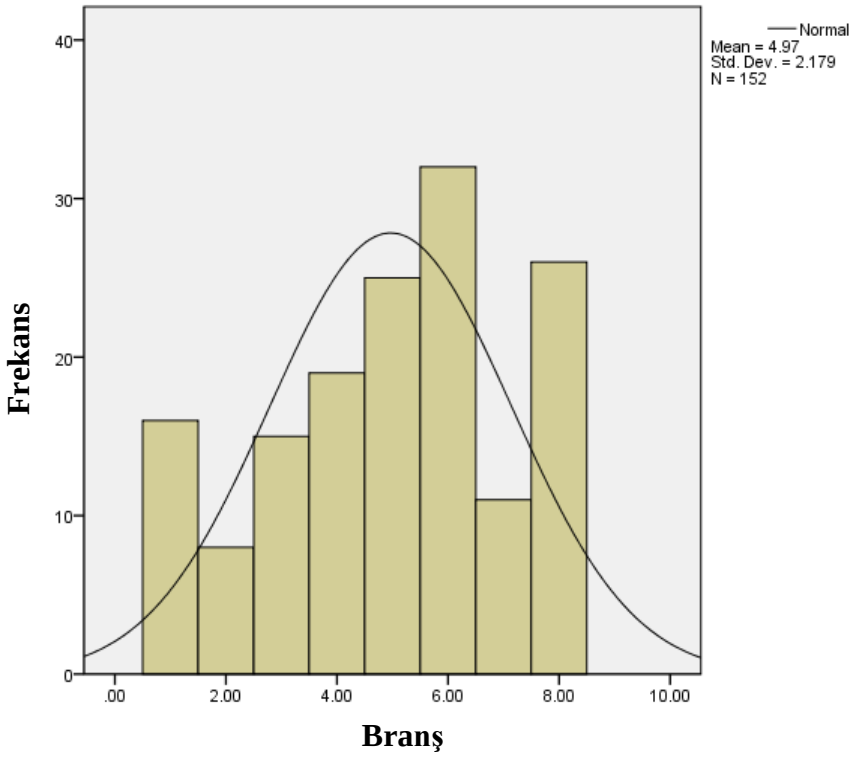
Araştırmaya katılan öğretmenlerin branşlarına göre dağılımı Tablo 2.7'te gösterilmiştir.

Tablo 2.7: Öğretmenlerin branşlarına göre dağılımı

Branş	f	%
Sınıf Öğretmeni	16	10.5
Din Kültürü	8	5.3
Arapça	15	9.9
Matematik	19	12.5
İngilizce	25	16.4
Fen ve Teknoloji	32	21.1
Beden Eğitimi	11	7.2
Diğer	26	17.1
Toplam	**152**	**100.0**

Tabloda gösterildiği gibi, ankete katılan öğretmenlerin %10,5'ini Sınıf Öğretmeni; %5,3'ünü Din Kültürü; %9,9'unu Arapça; %12,5'ini Matematik; %16,4'ünü İngilizce; %21,1'sini Fen ve Teknoloji; %7,2'sini Beden Eğitimi; %17,1'ini de diğer branş öğretmenleri oluşturmaktadır. Aşağıdaki histogram tablosunu incelendiğinde branşın normal dağılım görünür.

Şekil 2.7: Öğretmenlerin branslarına göre dağılımı



2.5.6. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Uzaktan Eğitime Yönelik Bilgi Sahibi Olup Olmama Göre Dağılımı

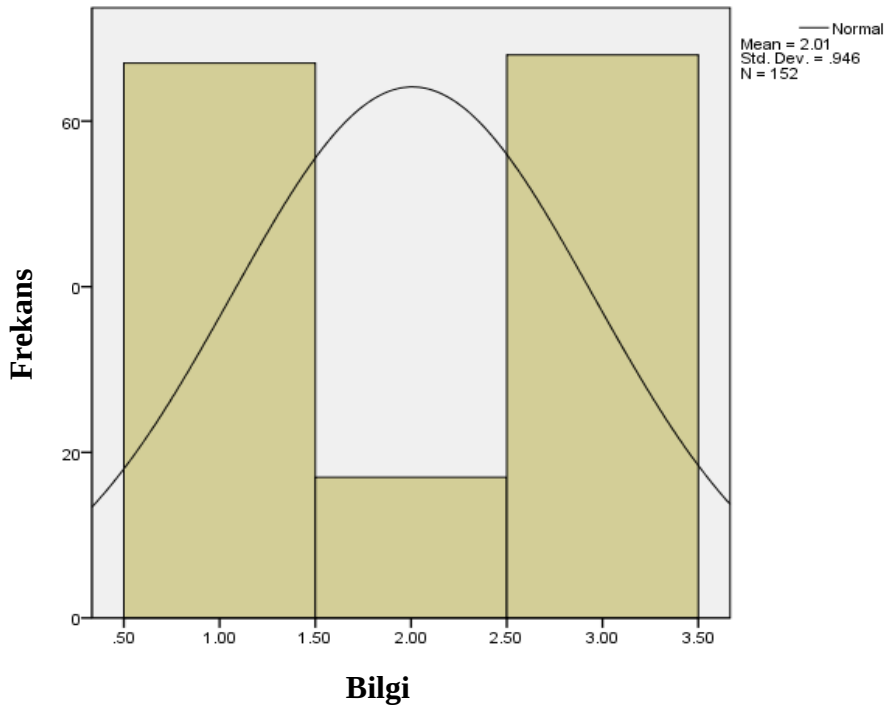
Çalışmaya katılan öğretmenlerin uzaktan eğitime karşı bilgi sahibi olup olmama durumuna göre dağılımı Tablo 2.8'da verilmiştir.

Tablo 2.8: Öğretmenlerin uzaktan eğitime karşı bilgi sahibi olup olmama göre dağılımı

Bilgi	f	%
Uzaktan Eğitim hakkında yeterli derecede bilgim var	68	44.7
Uzaktan Eğitim hakkında az bilgim var	67	44.1
Daha önce uzaktan eğitime katıldım	17	11.2
Toplam	**152**	**100.0**

Tabloda gösterildiği gibi, ankete katılan öğretmenlerin %44,7'sinin uzaktan eğitim hakkında yeterli bilgiye sahip olduğunu; %44,1'inin uzaktan eğitim hakkında yeterli bilgiye sahip olmadığını; %11,2'sin de daha önce değişik kurumlardan az bilgisi var olan görülmektedir. Aşağıdaki histogram tablosunu incelendiğinde öğretmenlerin uzaktan eğitime karşı bilgi sahibi olup olmama normal dağılım görünür.

Şekil 2.8: Öğretmenlerin uzaktan eğitime karşı bilgi sahibi olup olmamalarına göre dağılımı



3. BULGULAR VE YORUM

3.1. Uzaktan Eğitimin Özellikleri Açısından Önemini Değerlendirme Sonuçları

Tablo 3.1'de, uzaktan eğitimin özelliklerinin önem açısından değerlendirilmesine ait sonuçlar bulunmaktadır. Analiz sonuçlarına göre en önemli avantajı olan "uzaktan eğitimin maliyetinin geleneksel eğitim maliyetinden daha az olması" avantajı ve "mekân sınırı yoktur" avantajı olumlu görülmüştür.

Tablo 3.1: Uzaktan eğitimin özelliklerine ait sonuçlar tablosu

	1	2	3	4	5	Ort.
Mekân sınırlılığı olmaması	49	24	31	18	30	**2.9868**
Zaman sınırlaması olmaması	36	33	40	12	31	**2.7961**
Bireysel eğitimi desteklemesi	39	34	31	23	25	**2.7434**
Bilgi teknolojilerini eğitimde kullanılması	31	28	36	26	31	**2.7105**
Uzaktan Eğitim'in maliyetinin örgün eğitime göre daha düşük olması	33	32	27	22	38	**3.0000**
Geleneksel eğitime dahil olmayan bireyler için eğitim fırsatları sağlamak	42	31	29	25	25	**2.7368**

3.2. Uzaktan Eğitimde Kullanılan İletişim Uygulamalarının Önemi Açısından Değerlendirme Bulgular

Aşağıdaki Tablo 3.2'de uzaktan eğitim uygulamalarında yoğunlukla kullanılan iletişim yöntemlerinin önem açısından değerlendirilmesine ait bulgular bulunmuştur. Elde edilen sonuçlardan en önemli iletişim yöntemi, 3,41 ortalama puanla internet olarak gözlenmiştir. Öğretmenlerin uzaktan eğitim iletişim uygulamalarından en çok istediği yöntem internettir. Bununla beraber posta yöntemiyle uzaktan eğitim 2,2 ortalama puanla en düşük kullanılmak istenen yöntemdir.

Tablo 3.2: Uzaktan eğitimde kullanılan iletişim uygulamalarına ait bulgular tablosu

	1	2	3	4	5	Ort.
TV	39	39	30	24	20	**2.6513**
Posta	56	41	27	17	11	**2.2500**
Kablolu Yayın	49	35	48	12	8	**2.3092**
İnternet	20	26	23	37	46	**3.4145**
Telekonferans	50	33	30	30	9	**2.4408**
Video Konferans	41	18	34	34	25	**2.8947**

3.3. Uzaktan Eğitime Yönelik Tutum Ölçeği için Güvenilirlik Testi Bulguları

Uzaktan eğitime yönelik tutum ölçeği için güvenilirlik testi bulguları Tablo 3.3'da verilmiştir.

Tablo 3.3: Uzaktan eğitime yönelik tutum ölçeği için güvenilirlik testi bulguları

	Kişi Sayısı	Minimum	Maksimum	Ortalama	Standart Sapma	Cronbach's Alpha	Soru Sayısı
Tutum	152	1.0	4.74	3.0122	0.7286	0.948	43

Uzaktan öğrenmeye tutum ölçeğinin güvenirlik oranı Cronbach alfa = 0,94 olarak bulunmuştur ve bu değer literatürde kabul edilen değerler arasındadır. (https://e7sa.com/post/48/(Cronbach%E2%80%99s-alpha)

3.4. Öğretmenlerin Uzaktan Eğitime Karşı Tutumları ile Bulgular

3.4.1. Tutum Puanlarına Karşı Bazı Betimsel İstatistik Dereceleri ile Normalik Testine Ait Sonuçlar

Bu kısımda araştırmanın alt problemlerine cevap bulmak için elde edilen sonuçlara yer verilmiştir. Katılımcı öğretmenlerin uzaktan eğitim, cinsiyet, kurum, mesleki kıdem, eğitim durumu, branş ve uzaktan eğitim bilgilerine yönelik tutumlarının bir analizini yapmak amaçlanmıştır. İlk ve en önemlisi, verilerin normal dağılmış gibi görünüp görünmediğini belirlemek için bir girişimde bulunuldu. Bunun için pozisyon ile ilgili veriler için normalite testi yapılmıştır.

Kolmogorov–Smirnov testi değerlere bakılırsa, tutum puanlarının normal dağılım göstermektedir. Aşağıdaki tablodan da görülmektedir.

Tablo 3.4: Öğretmenlerin uzaktan eğitime karşı tutumlarına ait normalite testi Sonuçları

	Kolmogorov – Smirnov (a)		
	Statistic	**f**	**Sig.**
Tutum	0.67	152	0.062

Kolmogorov-Smirnov testi sonuçlarına bakıldığında, pozisyon puanlarının normal dağılım gösterdiği ve buna bağlı olarak alt problem verilerinin analizinde; Grupların tutum ortalama puanları arasındaki farkın önemini belirlemek için iki grubun eş zamanlı karşılaştırılmasında çift karşılaştırmalar için T testi, tek faktörlü varyans analizi ve iki faktörlü varyans analizi kullanıldı.

3.4.2. Tutum Ölçeği Unsurlarının Frekans, Yüzde ve Ortalama Puanlarına Ait Bulgular

Tutum ölçeği unsurlarının frekans, yüzde ve ortalama puanlarına ait sonuçlar tablo 3.5'da verilmiştir.

Tablo 3.5: Tutum ölçeği unsurlarının frekans, yüzde ve ortalama puanlarına ait bulgular

		Hiç katılmıyorum		Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Kesinlikle katılıyorum		Ortalama
		f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	
1	Uzaktan eğitim, klasik eğitimden daha etkilidir	88	57.89	38	25	12	7.89	11	7.24	3	1.97	**1.7**
2	Uzaktan eğitim büyük bir güce sahiptir	71	46.71	48	31.58	16	10.53	14	9.21	3	1.97	**1.88**
3	Uzaktan eğitim ile öğrenme, geleneksel eğitime göre daha zevklidir	64	42.11	41	26.97	23	15.13	19	12.5	5	3.29	**2.08**

4	Uzaktan eğitim pratiklerinden nitelikli sonuçlar elde edilir	45	29.61	58	38.16	26	17.11	19	12.5	4	2.63	**2.81**
5	Uzaktan eğitim yaygınlaştırılmalı	40	26.32	33	21.71	14	9.21	44	28.95	21	13.82	**2.7**
6	E-öğrenme ile zaman daha etkili kullanılır	31	20.39	39	25.66	25	16.45	42	27.63	15	9.87	**2.26**
7	E-öğrenme daha demokratik bir öğrenme çevresi sağlar	41	26.97	29	19.08	32	21.05	34	22.37	16	10.53	**2.36**
8	E-öğrenme öğrenci merkezli bir eğitimdir	61	40.13	35	23.03	21	13.82	25	16.45	10	6.58	**2.7**
9	E-öğrenme, öğrenmenin kalıcı olmasını sağlar	49	32.24	45	29.61	24	15.79	23	15.13	11	7.24	**2.38**
10	E-öğrenme özdeğerlendirme becerilerini geliştirir	40	26.32	30	19.74	27	17.76	46	30.26	9	5.92	**2.84**
11	E-öğrenme, öğrencinin ölçme ve değerlendirme sonuçlarını analiz etme motivasyonunu artırır.	43	28.29	48	31.58	29	19.08	24	15.79	8	5.26	**3.11**
12	E-öğrenme, istenildiği kadar tekrar edebilme esnekliği sağlar	28	18.42	40	26.32	22	14.47	53	34.87	9	5.92	**2.99**
13	Uzaktan eğitimde yer ve zaman kısıtlamalarının olmaması, eğitimin devamını garanti etmektedir	27	17.76	22	14.47	32	21.05	49	32.24	22	14.47	**2.96**
14	E-öğrenme ile ilgili yayınları izlemekten zevk alırım	23	15.13	31	20.39	36	23.68	49	32.24	13	8.55	**2.69**
15	E-öğrenme ile büyük kitlelere ulaşmak çok kolaydır	29	19.08	33	21.71	24	15.79	47	30.92	19	12.5	**2.75**
16	E-öğrenme ile ilgili çalışmalara katılmaktan hoşlanırım	37	24.34	32	21.05	36	23.68	35	23.03	12	7.89	**2.74**

17	E-öğrenme, geleneksel eğitim uygulamalarında ortaya çıkan birçok problemin çözümünde etkilidir	32	21.05	39	25.66	33	21.71	31	20.39	17	11.18	**2.75**
18	E-öğrenme ile kişisel fikirlerimi daha kolay ifade edebilirim	38	25	25	16.45	37	24.34	43	28.29	9	5.92	**2.89**
19	E-öğrenme ile herkes kendi düzeyinde eğitim alabilir	26	17.11	41	26.97	36	23.68	43	28.29	6	3.95	**2.96**
20	E-öğrenme, öğretimin bireyselleşmesini sağlar	25	16.45	29	19.08	41	26.97	52	34.21	5	3.29	**3.21**
21	E-öğrenme ile fırsat eşitliği sağlanır	23	15.13	32	21.05	34	22.37	54	35.53	9	5.92	**3.4**
22	E-öğrenme, görsel ve işitsel tasarımlar ve teknoloji yoluyla etkili öğrenmeyi sağlar	19	12.5	26	17.11	30	19.74	58	38.16	19	12.5	**2.95**
23	İnternet alanında e-öğrenmede bilgi paylaşımı sayesinde bilgiye erişim hızlıdır.	22	14.47	13	8.55	25	16.45	66	43.42	26	17.11	**2.64**
24	E-öğrenme ile bireylerin başarı süreçleri daha çabuk takip edilir	32	21.05	27	17.76	24	15.79	54	35.53	15	9.87	**3.52**
25	E-öğrenme hiç ilgimi çekmiyor	30	19.74	49	32.24	30	19.74	31	20.39	12	7.89	**3.01**
26	Etkili bir eğitim alabilmek için yüz yüze iletişim gereklidir.	15	9.87	21	13.82	27	17.76	48	31.58	41	26.97	**3.71**
27	E-öğrenme ile öğrenme anti-sosyaldir	28	18.42	30	19.74	29	19.08	43	28.29	22	14.47	**3.32**
28	Geleneksel eğitim, E-öğrenmeden daha yararlıdır	18	11.84	14	9.21	22	14.47	38	25	60	39.47	**3.26**
29	E-öğrenme, uygulamaya yönelik derslerde sıkıntı oluşturur	21	13.82	25	16.45	24	15.79	48	31.58	34	22.37	**3.3**
30	E-öğrenme için ayrılan kaynaklar klasik eğitim için değerlendirilmelidir	24	15.79	16	10.53	32	21.05	56	36.84	24	15.79	**3.13**

31	E-öğrenme konusundaki faaliyetlere harcanan zaman gereksizdir	16	10.53	29	19.08	28	18.42	52	34.21	27	17.76	**3.62**
32	E-öğrenmede, eğitim çevrenin kontrolü sağlıklı bir şekilde yapılamaz	25	16.45	24	15.79	36	23.68	41	26.97	26	17.11	**3.7**
33	E-öğrenme, geleneksel eğitime bedel bir eğitim değildir	17	11.18	21	13.82	16	10.53	47	30.92	51	33.55	**3.75**
34	E-öğrenme, ülkemizde sağlıklı bir şekilde uygulanamaz	18	11.84	8	5.26	29	19.08	43	28.29	54	35.53	**3.58**
35	Altyapı eksikliği nedeniyle yoksul topluluklarda e-öğrenmenin uygulanmasının zorluğu.	17	11.18	17	11.18	18	11.84	35	23.03	65	42.76	**3.59**
36	E-öğrenme uygulamasının sonuçları doğru değildir.	19	12.5	12	7.89	33	21.71	38	25	50	32.89	**3.52**
37	E-öğrenmede öğretmen olmadığı için öğrenci heyecanı eksik kalır	16	10.53	21	13.82	22	14.47	43	28.29	50	32.89	**1.7**
38	E-öğrenme ile ilgili yayınları takip etmek bıktırıcıdır	12	7.89	21	13.82	37	24.34	40	26.32	42	27.63	**1.88**
39	E-öğrenme materyallerini incelemek bıktırıcıdır	11	7.24	22	14.47	22	14.47	49	32.24	48	31.58	**3.66**
40	Klasik eğitimde fikirler anında ve daha açık bir şekilde ifade edilir	10	6.58	28	18.42	34	22.37	35	23.03	45	29.61	**3.51**
41	Klasik eğitimle daha tesirli bir öğrenme sağlanır	10	6.58	22	14.47	15	9.87	50	32.89	55	36.18	**3.78**
42	Klasik eğitimde öğretmen her öğrenciye bireysel olarak ulaşır	13	8.55	15	9.87	20	13.16	49	32.24	55	36.18	**3.78**
43	Geleneksel eğitim, e-öğrenmeye göre daha düşük maliyetle uygulanır	23	15.13	23	15.13	20	13.16	38	25	48	31.58	**3.43**

3.4.3. Çalışmanın Alt Problemlerinin Sonuçları

Özel ve devlet okullarında görev yapan ilköğretim öğretmenlerinin e-öğrenmeye yönelik tutumları nelerdir? Bu probleme ait bulgular aşağıda verilmiştir.

P1) Özel ve devlet okullarında görev yapan ilkokul öğretmenlerinin e-öğrenmeye yönelik tutum seviyeleri ile cinsiyeti arasında istatistiksel olarak anlamlı bir irtibat var mı?

Özel ve devlet okullarında görev yapan ilköğretim öğretmenlerinin cinsiyeti ile uzaktan eğitime yönelik tutum seviyeleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olup olmadığını incelemek için t testi kullanılmıştır. Uzaktan eğitimde kadın ve erkek öğretmenlerin tutumu doğrulanmış ve bu iki grup arasında anlamlı bir fark olup olmadığına ilişkin analiz sonuçları Tablo 3.6'de gösterilmiştir.

Tablo 3.6: Cinsiyete göre uzaktan eğitime yönelik tutum ölçeği t- testi sonuçları

Cinsiyet	N	$\bar{X}$	S	Sd	t	p
Bayan	74	2.893	0.663	152	1.81	0.072
Erkek	78	3.105	0.774			

Yukarıdaki tabloya bakıldığında p-değerini=0.072 > 0,05 olduğundan devlet okulunda çalışan öğretmenlerle ve özel okulda çalışan öğretmenlerin uzaktan eğitime yönelik tutumları arasında anlamlı bir farkın olmadığı görülmektedir (p>0,05).

P2) Özel ve devlet okullarında görev yapan ilköğretim öğretmenlerinin uzaktan eğitime yönelik tutumları ile devlet okullarında veya özel okullarda çalışmaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki var mı?

Özel ve devlet okullarında görev yapan ilköğretim okulu öğretmenlerinin tutum seviyeleri ile çalıştıkları kuruluş arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığını incelemek için t-testi kullanılmıştır. Devlet okullarında ve özel okullarda görev yapan öğretmenlerin uzaktan eğitime karşı nasıl bir tutumları var? Araştırma yapılmış ve analiz sonuçları Tablo 3.7'te gösterilen bu iki grup arasında anlamlı bir fark olup olmadığını göstermektedir.

Tablo 3.7: Çalışılan kuruma göre Uzaktan Öğrenmeye Yönelik Tutum Ölçeği'nin T-testi sonuçları

Kurum	N	$\bar{X}$	S	Sd	t	p
Devlet okulu	109	2.546	0.561	152	2.82	0.006
Özel okul	43	2.780	0.414			

Yukarıdaki tablonun sonuçlarına göre P<0,05 değerinin testin anlamlı olduğu anlamına geldiği(p<0,05), Yani özel okul öğretmenlerinin uzaktan öğrenmeye ilişkin tutumları devlet okulu öğretmenlerinin uzaktan öğrenmeye yönelik tutumlarına göre daha yüksek olduğu görülmüştür.

P3) Özel ve devlet okullarında görev yapan ilköğretim öğretmenlerinin mesleki kıdemi ile uzaktan eğitime yönelim düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki var mı?

Uzaktan eğitime yönelik tutum düzeyleri ile özel ve devlet okullarında çalışan ilkokul öğretmenlerinin mesleki kıdemi arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığını incelemek için tek faktörlü bir varyans analizi (Tek Yönlü Anova) kullanılmıştır.

Tablo 3.8: Mesleki kıdem puanlarına göre aritmetik ortalama, standart sapma ve tek faktörlü varyans analizi uzaktan öğrenmeye yönelik tutum ölçeği sonuçları

Kıdem	N	Ortalama	Standart Sapma	F	p
0 – 5 Yıl	43	2.80	0.39	0.31	0.577
6 – 10 Yıl	29	2.43	0.602		
11 – 15 Yıl	35	2.51	0.44		
16 – 20 Yıl	16	2.56	0.83		
21 Yıl ve üstü	29	2.65	0.45		

Yukarıdaki tabloya baktığımızda, P = 0,577> 0,05 değerinin testin anlamlı olmadığı anlamına geldiğini ve bu nedenle ilkokullardaki öğretmenlerin mesleki kıdemleri

arasındaki farkın öğretmenlerin uzaktan eğitime yönelik tutumlarını etkilemediğini tespit ettik.

P4) Özel ve devlet okullarında görev yapan ilköğretim öğretmenlerinin tutum düzeyleri, kıdem ve cinsiyetin bileşik etkisine bağlı olarak uzaktan eğitime yönelik anlamlı bir farklılık gösteriyor mu?

Erkek ve kadın öğretmenlerin uzaktan eğitime yönelik tutum düzeylerinin mesleki kıdemlerine göre anlamlı bir şekilde farklılaşıp farklılaşmadığı incelenmiştir. Bu iki grup için uzaktan eğitime yönelik tutumlara cinsiyet bağlılığı dereceleri arasında iki yönlü varyans analizi (Two Way Anova) ile anlamlı bir fark olup olmadığı test edilmiştir. Analizin sonuçları Tablo 3.9'te gösterilmektedir.

Tablo 3.9: **Kıdem ve cinsiyete göre internete yönelik tutum puanları için varyans puanlarının iki faktörlü analizi**

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	P
Cinsiyet	0.180	1	0.180	0.09	0.763
Kıdem	5.852	5	5.851	2.96	0.088
CXK	5.925	5	2.962	1.50	0.227
Hata	294.96	149	1.979		
Toplam	300.88	151			

Tablo 3.9'teki ikili varyans analizi sonuçlarına bakıldığında, erkek ve kadın öğretmenlerin uzaktan eğitime yönelik tutum düzeylerinin mesleki kıdemlerine karşı anlamlı farklılık göstermediği görülmüştür. ($p = 0.227 > 0.05$). Yani özel ve devlet okullarında çalışan ilkokul öğretmenlerinin tutum düzeyleri, mesleki kıdem ve cinsiyetin birleşik etkisine bağlı olarak önemli ölçüde değişmez.($p>0.05$).

Mesleki kıdem ve cinsiyetin uzaktan eğitime yönelik tutum üzerindeki birleşik etkisinin anlamlı bir fark yoktur.

P5) Özel okullarda ve devlet okullarında görev yapan ilkokul öğretmenlerinin tutum düzeyleri, cinsiyet ve eğitim kurumunun birleşik etkisine bağlı olarak uzaktan eğitime yönelik anlamlı bir farklılık gösterir mi?

Erkek ve kadın öğretmenlerin uzaktan eğitime yönelik tutum düzeylerinin çalıştıkları kurumlara göre anlamlı bir şekilde farklılaşıp farklılaşmadığı incelenmiştir. Bu iki grubun uzaktan eğitim konusundaki tutumları kuruma bağlılık dereceleri arasındadır. Önemli farkın varlığı veya yokluğu, İki Yönlü Anova analizi ile test edildi. Analizin sonuçları Tablo 3.10'te gösterilmektedir.

Tablo 3.10: Kurum ve cinsiyete göre internete yönelik tutum puanları için varyans puanlarının iki faktörlü analizi

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	P
Cinsiyet	0.000	1	0.00046	0.00	0.988
Kurum	8.414	1	8.4144	4.29	0.040
CXK	8.488	1	4.243	2.16	0.119
Hata	292.400	149	1.962		
Toplam	300.888	151			

Tablo 3.10'deki ikili varyans analizi sonuçlarına bakıldığında, öğretmenlerin ve kadın öğretmenlerin uzaktan eğitime yönelik tutum düzeylerinin çalıştıkları kurumlara göre anlamlı farklılık göstermediği görülmüştür. ($p = 0.119 > 0.05$). P5 alt problemi, özel ve devlet okullarında çalışan ilkokul öğretmenlerinin tutum düzeyleri, kurumun ve cinsiyetin uzaktan eğitime olan ortak etkisine bağlı olarak önemli ölçüde değişmez.

Uzaktan eğitime yönelik tutum üzerinde kurum ve cinsiyetin bileşik etkisinin anlamlı bir fark yoktur.

P6) Özel ve devlet okullarında görev yapan ilköğretim okulu öğretmenlerinin e-öğrenmeye yönelik düzeyleri ile bilimsel durumları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki var mı?

İlköğretim okullarındaki öğretmenlerin uzaktan eğitime yönelik tutum düzeyleri ile bilimsel durumları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir değer olup olmadığı tek unsurlu varyans analizi (Tek Faktörlü Anova) ile incelenmiştir.

Tablo 3.11: Uzaktan eğitime ait tutum ölçeği puanlarının bilimsel durumlarına göre aritmetik ortalama ve standart sapmaları

Öğrenim Durumu	N	Ortalama	Standart Sapma
Önlisans	37	2.49	0.46
Lisans	85	2.54	0.53
Lisansüstü	30	2.95	0.48
Toplam	**152**		

Tablo 3.11'de analiz sonucunda yüksek lisans derecesine sahip öğretmenlerin davranış puanlarının önlisans ve üniversite öğretmenlerinden daha yüksek olduğu bulunmuştur. (X = 2.95). Bu sonuç, mezun öğretmenlerin uzaktan eğitime yönelik daha olumlu bir tutuma sahip olduğunu göstermektedir.

Tablo 3.12: Uzaktan eğitime yönelik tutum ölçeğinin eğitim düzeylerine göre varyans sonuçlarının tek faktör analizi

	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	P
Gruplar arası	1.225	1	1.255	2.33	0.129
Grup içi	78.933	150	0.524		
Toplam	80.1587	151			

Analiz sonuçları Tablo 3.12'de özel ve devlet okullarında görev yapan ilkokul öğretmenlerinin uzaktan eğitime yönelik tutum seviyeleri ile bilimsel durumları arasında istatistiksel anlamlı bir fark olmadığını göstermektedir. (p = 0,129> 0,05). P6 alt problem özel ve devlet okullarında görev yapan ilkokul öğretmenlerinin

uzaktan eğitime yönelik tutum düzeyleri ile eğitim durumları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark yoktur.

P7) Özel ve devlet okullarında görev yapan ilköğretim okulu öğretmenlerinin uzaktan eğitime yönelik tutum düzeyleri ile branşları aralarında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki var mı?

Özel ve devlet okullarında görev yapan ilköğretim okulu öğretmenlerinin uzaktan eğitime yönelik tutumları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir irtibat olup olmadığını incelemek için (One Way Anova) tek faktörlü varyans analizi kullanılmıştır.

Tablo 3.13: Uzaktan eğitim puanlarına yönelik tutum ölçeğinin branşlara ait aritmetik ortalaması ve standart sapması

Branş	N	Ortalama	Standart Sapma
Sınıf Öğretmeni	16	2.555	0.542
Din Kültürü	8	2.374	0.664
Arapça	15	2.9157	0.4859
Matematik	19	2.583	0.653
İngilizce	25	2.6756	0.3491
Fen ve Teknoloji	32	2.6465	0.3490
Beden Eğitimi	11	2.404	0.523
Diğer	26	2.3067	0.3793
Toplam	**152**		

Tablo 3.14: Uzaktan Eğitime Yönelik Tutum Ölçeğinin Branşlara Göre Varyans Sonuçlarının Tek Faktör Analizi tek faktörlü varyans analiz sonuçları

	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	P
Gruplar arası	1.553	1	1.5535	2.96	0.087
Gruplar ici	78.605	150	0.5240		
Toplam	80.159	151			

Tablo 3.14'a bakıldığında, Arapça öğretmenlerinin uzaktan eğitime yönelik tutumlarının diğer branş öğretmenlerinden daha yüksek olduğu görülmektedir. (X = 2.91). Bu sonuç, Arapça öğretmenlerinin e-öğrenmeye karşı daha olumlu bir tutuma sahip olduğunu göstermektedir. Ama Tablo 3.20'daki analiz sonuçlarına göre, özel ve devlet okullarında görev yapan ilköğretim okulu öğretmenleri ile branşlarında görev yapan öğretmenlerin tutum düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı bulunmuştur. (P = 0,087> 0,05) yani özel ve devlet okullarında görev yapan ilköğretim öğretmenlerinin uzaktan eğitime yönelik tutumları ile branşlarına yönelik tutumları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark yoktur.

P8) Özel ve devlet kurumlarında çalışan ilköğretim okulu öğretmenlerinin uzaktan eğitime yönelik tutum seviyeleri ile uzaktan eğitimle ilgili bilgi sahibi olup olmama durumları aralarında anlamlı bir ilişki var mıdır?

Özel ve devlet okullarında görev yapan ilköğretim öğretmenlerinin tutum düzeyleri ile e-öğrenme hususunda bilgi sahibi olup olmadıkları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir irtibat olup olmadığını incelemek için Independent Samples T-Test kullanılmıştır. Uzaktan eğitimin farkında olan öğretmenler ile yeterli bilgiye sahip olmayan öğretmenlerin durumu incelenmiş ve bunlar iki grup aralarında anlamlı fark olup olmadığı analiz bulguları Tablo 3.14'de gösterilmiştir.

Tablo 3.15: Uzaktan eğitime ilişkin bilgi düzeyine göre uzaktan eğitime yönelik tutum ölçeği t-testi sonuçları

Bilgi	N	$\bar{X}$	S	Sd	t	va
Az Bilgi Var	67	2.494	0.519	135	2.24	0.027
Yeterli Bilgi Var	68	2.701	0.519			

Yukarıdaki tablonun sonuçlarına bakıldığında, Tablo 3.15'deki T-testi sonuçlarının 0.05 anlamlılık düzeyinde olduğu görülürken, uzaktan eğitime yönelik tutumlar arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu görülmüştür. Uzaktan eğitim alan ve önceden uzaktan eğitim almış olanlar ile yeterli uzaktan eğitim bilgisine sahip olmayanlar hakkında bilgi sahibidir ($p = 0.027 < 0.05$). P8 alt problemi olan, özel ve devlet okullarında görev yapan ilköğretim öğretmenlerinin tutumları ile uzaktan eğitime ilişkin bilgileri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark vardır.

4. SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Bu bölümde, elde edilen sonuçlar literatür taramasından elde edilen bulgular ve yorumlar çerçevesinde tartışılmış ve bazı önerilere de değinilmiştir.

4.1. Sonuç ve Tartışma

Çalışmada, Musul'daki okullarda korona hastalığı nedeniyle uzaktan eğitim teknolojisinin öğretmenleri açısından kullanılma derecesinin Hasnain'in (2011) çalışmasıyla uyumlu olarak orta dereceye yaklaştığı sonucuna varılmıştır, Awad ve Helles'in (2015) çalışması Erdoğan'ın (Erdoğan, 2008) çalışmasıyla farklılık göstermektedir.

"Bu durum öğretmen, öğrenci ve velinin öğretim yöntem, yöntem ve kalite açısından uzaktan eğitime hazırlıklı olmamasına bağlanabileceği gibi öğrenci ve velilerin modern teknoloji becerilerine sahip olmamalarına da bağlanabilir. Uzaktan eğitimi zenginleştiren ve Eğitim teknolojisindeki muazzam ve sürekli ilerlemeye ayak uyduran konferansların, araştırmaların ve bilimsel çalışmaların Eğitim Bakanlığı'ndaki eksikliğine bağlanıyor." (Hasnain, 2011).

Korona salgını nedeniyle öğretmen ve öğrencilerde ortaya çıkan psikolojik durumlara atfedilebilir. Ayrıca, çalışmanın sonuçları, öğretmenlerin ve öğrencilerin uzaktan eğitimin olumluluğuna ve öğrencilere gerekli bilgi ve becerileri kazandırmak için nasıl yararlanılabileceğine ilişkin kanaatlerinin olmamasına bağlanabilir. Çalışmanın sonuçları, öğretmenlerin ve bazı okulların Korona hastalığı nedeniyle sosyal medya aracılığıyla öğrenci grupları vb araçlarla öğretmek için harcadıkları kişisel çabalar öğrencilerde can sıkıntısı ve yorgunluk yaratmıştır.

Özel ve devlet kurumlarında görev yapan ilköğretim öğretmenlerinin uzaktan eğitime yönelik tutum düzeyleri arasındaki ilişki cinsiyetleri, kurumları, kıdemleri, branşları, eğitim durumları ve uzaktan eğitim bilgisine sahip olup olmadıkları incelenmiştir. Araştırmaya katılan öğretmenlerin sayının neredeyse yarısı uzaktan eğitim ile ilgili olarak yeterli bilgiye sahip olmadığı, %11,2'sinin daha önceden farklı kurumlardan uzaktan eğitim aldığı görülmüştür. Öğretmenlerin, hala bu teknolojiyle ilgili yeteri

kadar bilgilendirilmedikleri belirlenmiştir. Hamis tarafından 2018 yılında yapılan araştırmada şu verilere değinilmişt; Irak'ta ilk olarak 1930'larda başlayıp 1970'lerde mektup ile öğretime devam eden uzaktan eğitimin, ileri teknolojiye ayak uydurmasına rağmen öğretmenler tarafından yeterince bilinmemesi, özellikler ve gereksinimleri tanıma, sunum ve görselleştirme sürecinde uzaktan eğitim öğrenimi eksik kalmıştır. 2020-2021 öğretim yılında öğretmenlerin yalnızca %11,2'sinin daha önce uzaktan eğitim almış olması ve öğretmenlerin hizmet içi uzaktan eğitim yöntemini kullanarak bilgisayar okuryazarlığı okullarda uzaktan eğitimin uygulanmasında yetersiz olduğu düşünülmektedir.

Uzaktan eğitimin özelliklerinin en önemlisi "uzaktan eğitimin maliyetinin geleneksel eğitim maliyetinden daha az" olmasıdır. Ayrıca uzaktan eğitimin özelliklerinden "Mekân sınırlılığı olmaması" özelliğinin avantajlarından biri olduğu görülmüştür.

Uzaktan eğitimde kullanılan iletişim araçlarından "İnternet" yönteminin bu çalışmaya katılan öğretmenler tarafından en çok aranan araçlardan biri olduğu ortaya çıktı. Ağır'ın 2007 tarihli araştırmasında yazıldığı gibi:

> *"Uzaktan eğitimin en önemli yöntemlerinden biri olan interneti öğretmenlerin rahat bir şekilde kullanabilmeleri için öncelikle bilgisayar okur-yazarı olmalarıgerektiğinden öğretmenler gerek hizmet içi eğitimlerle gerekse uzaktan eğitim yöntemleriyle etkin bir şekilde bilgisayar kullanmalarına olanak sağlanabilir".*

Posta ise kullanmak istemedikleri en az yöntemlerden biri olduğu ortaya çıkmıştır.

• Elde edilen veriler incelendiğinde, özel ve devlet kurumlarındalarında görev yapan ilköğretim öğretmenlerinin uzaktan eğitime karşı tutumlarının ortalama puanının, orta dereceye çok yakın olmakla birlikte olumsuz bir tutum gösterme yönüne kaydığı gözlenmiştir. Bu bulgunun nedeni, öğretmenlerin uzaktan eğitimin yüz yüze eğitimin tam olarak ikamesi olmadığına ve bu eğitimin ancak yüz yüze eğitimi destekleyebileceğine inanmaları olabilir.

• Özel ve devlet okullarında görev yapan ilkokul eğitimcilerinin uzaktan eğitime yönelik tutum seviyeleri ile cinsiyetleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olup olmadığını incelemek için T-testi kullanılmıştır. Analiz sonucunda kadın öğretmenlerin pozisyon puanlarının erkek öğretmenlere çok yakın olduğu

görülmüştür. Diğer bir deyişle, e-öğrenmeye yönelik tutum düzeyleri ile cinsiyet arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki yoktur. Ağır 2007 yılında Balıkesir Üniversitesi'nde yapmış olduğu çalışmasında *"İlköğretim öğretmenlerinin uzaktan eğitime karşı tutumlarında, öğretmenlerin uzaktan eğitime yönelik tutumlarında cinsiyete göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık yoktur"* demiştir.

• Özel ve devlet okullarında görev yapan ilkokul öğretmenlerinin tutumları ile uzaktan eğitim kurumu arasında istatistiksel anlamlı bir ilişki olup olmadığını incelemek için T testi yapılmıştır. Testin anlamlı olduğu anlamına gelen P <0.05'in uzaktan eğitim pozisyon ölçeğine etkisi olduğu görülmüştür. Özel okul öğretmenlerinin uzaktan eğitim programlarını geliştirmeye daha fazla ilgi duydukları görülmüştür.

• Özel ve devlet kurumlarında görev yapan ilköğretim öğretmenlerinin mesleki kıdemi ile uzaktan eğitime yönelik tutum düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olup olmadığı tek faktörlü varyans analizi ile incelenmiştir. Analiz sonuçları 0,05 anlamlılık düzeyinde incelendiğinde aralarında anlamlı bir fark olmadığı, yani öğretmenlerin mesleki kıdemlerinin uzaktan eğitim ölçeğini etkilemediği anlaşılmıştır.

• Özel ve devlet okullarında görev yapan ilköğretim okulu öğretmenlerinin uzaktan eğitime yönelik tutum düzeyleri ile bilimsel durumları arasında bireysel varyans faktörü analiz edilerek istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olup olmadığı incelenmiştir. Analiz sonucunda yüksek lisans derecesine sahip öğretmenlerin davranış puanlarının önlisans ve üniversite öğretmenlerinden daha yüksek olduğu bulunmuştur. (X = 2.95) Bu sonuç, mezun öğretmenlerin uzaktan eğitime karşı daha pozitif bir tutuma sahip olduğunu göstermektedir. Ancak analiz sonuçlarında p değeri incelendiğinde, özel ve devlet kurumlarında görev yapan ilköğretim öğretmenlerinin uzaktan eğitime yönelik tutum düzeyleri ile eğitim düzeyleri arasında p olarak istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı anlaşılmıştır. P değeri = 0.130>0.05.

• Devlet ve özel okullarda görev yapan öğretmenlerin uzaktan eğitim ölçeği ile branşları arasındaki ilişki incelendiğinde P testinin değerinin 0,05'ten büyük olduğu, yani uzaktan eğitim ölçeği ile öğretmenlerin branşları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı anlaşılmıştır.

• Özel ve devlet okullarında görev yapan ilköğretim okulu öğretmenlerinin tutumları ile uzaktan eğitim bilgileri arasında istatistiksel anlamlı bir ilişki olup olmadığını incelemek için T testi yapılmıştır. Elde edilen sonuçlara göre e-öğrenme hakkında bilgi sahibi bulunan öğretmenlerin uzaktan eğitime yönelik daha olumlu tutumlara sahip oldukları belirlenmiştir. Analiz bulguları 0,05 anlamlılık seviyesinde incelendiğinde, uzaktan eğitim hakkında bilgisi olan öğretmenler ile daha önce uzaktan eğitim almış öğretmenler ile yeterli bilgiye sahip olmayan öğretmenler ve uzaktan eğitime ait tutumları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu bulunmuştur.

4.2. Öneriler:

Ulaşılan sonuçlar ışığında, araştırmacı şunları önermektedir:

Uygulamacılara Öneriler;

1. E-öğrenmeyi tanıtmak ve onu kullanmanın fizibilitesi ile ilgili eğitim kursları düzenlemek.
2. İlköğretim aşamasında kullanılıyorsa e-öğrenmenin neler sunduğunun aydınlatılmasına dayalı seminerler düzenlemenin gerekliliği.
3. Öğretmenlere ve öğrencilere uzaktan eğitim alanında yerel, bölgesel ve uluslararası düzeyde öncü deneyimler sağlayan eğitim kursları düzenlemek.
4. Genel olarak her türlü kendi kendine eğitim ve özel olarak e-öğrenmeyi sunan program ve kararların üretilmesi ile ilgili eğitim kursları düzenlemek.

Araştırmacı, araştırma konusunu desteklemek için aşağıdaki çalışmaları yapmayı önermektedir:

Araştırmacılara Öneriler;

1. Irak'a e-öğrenmenin ilköğretimde kullanılması ve bu alandaki öncü deneyimler konusunda uluslararası düzeyde karşılaştırmalı bir çalışma yürütmek.
2. Öğrencilerin akademik başarıları üzerine ilkokul derslerinin öğretiminde e-öğrenmeyi kullanmanın gerçekliğini belirlemeye yönelik çalışmalar yapmak.
3. Irak'ta ilköğretim kademesinde e-öğrenmeyi kullanmanın kalitesi üzerine bir değerlendirme çalışması yapmak.

4. Ağır'ın 2007 yılındaki çalışmasında bahsedilen öneriler arasında, (s. 81), geleceğin eğitim öğretim kurallarından biri olan ve hayat boyu öğrenmeyi destekleyen uzaktan öğretimin ilköğretim çağındaki öğrencilerin açıklaması ve bu teknolojileri kullanmalarını sağlamak için çalışmalar yapılabilir. Aynı çalışma ilköğretim öğrencilerine kullanılarak onların konu hakkındaki fikirleri alınabilir.

5. Bu araştırma, Eğitim Fakültesi öğrencilerinin geleceğin öğretmeni olan öğrencilerine uygulanabilir, uzaktan eğitime ilişkin görüşlerine erişilebilir ve bu uygulamaların ileride nasıl kullanılacağı tartışılabilir.

KAYNAKÇA

Abd al-karim, k., Abdel Aziz, M. (2006). *Bir değerlendirme çalışması cidde'deki al-bayan kız okullarında e-öğrenme deneyimi*, (Yüksek Lisans Tezi). Kıral Saud Üniversitesi, Eğitim Fakültesi.

Abdel-Hay, Ramzi, A. (2006). *Towards an Electronic Society*, Zahraa Al-Sharq Press Kahire.

Abdullah, Y. (2004). *Riyad'daki king saud üniversitesi, eğitim koleji'ndeki öğretim üyelerinin bakış açısından üniversite eğitiminde interneti kullanmanın önündeki engeller*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Suud Üniversitesi Riyad Eğitim Yöntemleri ve Teknolojisi, Eğitim Fakültesi, Alhubara.

Ağır, F. (2007). *Özel okullarda ve devlet okullarında çalışan ilköğretim öğretmenlerinin uzaktan eğitime karşı tutumlarının belirlenmesi*. (Yüksek Lisans Tezi). Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü

Ahmet, H. (2017). *İstatistiksel kılavuzu*. 12 Şubat 2021, https://e7sa.com adresinden erişildi.

Akpınar, Y. (2004). Eğitim Teknolojisiyle İlgili Öğrenmeyi Etkileyebilecek Bazı Etmenlere Karşı Öğretmen Yaklaşımları. [Elektronik Sürümü], *The Turkish Journal Online of Educational Tecnology, TOJET*. Volume: 3. Issue:3. Article: 15. Sakarya.

Alakoç, Z. (2001). Genel olarak Uzaktan Öğretim ve Konuya Öğretim Üyelerinin Bakış Açıları. *Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 3, 403-413.

Alakoç, Z. ve Bozbıyık, M. (2003, May). *Web Tabanlı Uzaktan Öğretim ve Bir Örnek Çalışma*. 3. Uluslararası Eğitim Teknolojileri Konferansı, Doğu Akdeniz Üniversitesi.

Al-Anzi, F. (2011). *Eğitimde yenilik ve e-öğrenme*. (Yüksek Lisans Tezi), Amman Dar Al-Raya Üniversitesi, Ürdün.

Al-Hariri refidah, O. (2010). Dar Al-Fikr Jordan 1st Ed. *Gelenek ve Yenileme Arasındaki Öğretim Yöntemleri* (s.98-122), Amman Yayın Dağıtım, Jordan.

Al-Hasnain M. (2011). Öğretim Üyelerinin Bakış Açısından Eğitim Koleji'ndeki Uzaktan Eğitim Programlarında Eğitim Teknolojisinin Kullanılması. *The Filistin Journal of Open Education and E-Learning*, 5(5), 43-94.

Alhayıl, M. (2001). Al Ain Kitap Evi, 1. Baskı. *Eğitim Teknolojisi ve Bilişim*.(73-77), Dar Al-Fikr Jordan.

Ali muhammed, A. (2011). Amman, Dar Al Masirah Publishing, 1st Ed. *Müfredat ve Öğretim Yöntemlerinde Modern Eğilimler Ve Uygulamalar*.(67-70), Jordan.

Alkan, C. (1998). Eğitim Teknolojisi ve Uzaktan Eğitimin Kavramsal Boyutları. *Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Yayınları*, Ankara.

Al-Mousa abdullah, A. ve Al-mubarak ahmed, A .(2004). *E-Öğrenme, Temeller ve Uygulamalar*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). King Fahd Üniversitesi, Kingdom of Saudi Arabia, Riyad.

Alpar, R. (1998). Bağırgan Yayınevi. *İstatistik ve Spor Bilimleri*, Ankara,.

Al-Sayed fouad, E. (1986). Arap Düşüncesi Yayınevi Kahire, 1st Ed. *İstatistiksel Psikoloji ve İnsan Zihninin Ölçümü*, Mısır.

Al-Shahrani, N. (2009). *Uzmanların Bakış Açısından Yüksek Öğretimde Doğa Bilimleri Öğretiminde Elektronik Eğitimin Kullanılması İçin Talepler*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Umm Al-Qura Üniversitesi Eğitim Fakültesi,.

Amer, K. Ve Tariq abdul-Raouf, M. (2007). Amman, Al-Yazouri Science. *Uzaktan Eğitim ve Açık Eğitim*, Ürdün.

Bell, J. (1993). Second Edition Buckingham. Doing Your Research Project. *Open Univeristy Pres*, , s. 64.

Büyüköztürk, Ş. (2005). *Veri Analizi El Kitabı*, Pegem Yayıncılık, Ankara.

Chandnani, P. (2000). *Remote Experimenration Over the Internet*. (Yüksek Lisans Tezi). Graduate Faculty of the Renssealer Polytechnic Institute.

Corran abdul wahab, A. (2001). Al-Ain, Dar Al- Kitab 2ndEd. *Öğretim Yöntemlerine Giriş*, Jordan.

Damas mustafa, N. (2011). Amman 1st Ed. *Learning Technology and Computerization of Education*, (s.127) , Ghaidaa Publishing House, Jordan.

Darwish, I. (2009). Kahire, 1st Ed. *E-Öğrenme, Felsefesidir- Avantajları-Gerekçeleri-Uygulanabilirlik Gerekliliklerid*ir, Dar Al-Sahab Publishing, Mısır.

Demirli, C. (2002 Mayıs). *Web Tabanlı Öğretim Uygulamalarına İlişkin Öğrenci Görüşleri*. Açık ve Uzaktan Eğitim Sempozyumu, Eskişehir.

Dougiamas, M. (2000). Improving the Effectiveness of Tools fort he Internet-Based Education, *9th Annual Teaching Learning Forum*, Curtin University of Tecnology, USA 2-4 February.

Emre, Y. (2002, 23-25 Mayıs). *Kitle İletişim Araçları ve www Teknolojilerinin Uzaktan Eğitim Uygulamalarında Kullanılmas*. Açık ve Uzaktan Eğitim Sempozyumu. Eskişehir.

Erdoğan, Y. (2008). Öğretmen ve Öğrencilerin Bakış Açıları Işığında Web Tabanlı Öğretimin Değerlendirilmesi. *Türk Online Uzaktan Eğitim Dergisi*, 9, 86-96.

Fares, M. ve Ismail A. (2017). Kahire 1st Ed. *E- Öğrenme Yenilikleri ve Stratejisi.* (s.65), Alam Al-Kotob, Mısır.

Farouk, F. (2010). *Sosyal Hizmette Öğrenci Derslerinin Öğretiminde E-Öğrenmenin Kullanımına Yönelik Sosyal Hizmet Koleji'ndeki Öğretim Üyeleri ve Öğrencilerin Tutumları.* (Yüksek Lisans Tezi). Helwan Üniversitesi, Mısır.

Granger, D. Ve Akt Şakar, N. (1997). *Anadolu Üniversitesi Uzaktan Eğitim Öğretim Bilgi Sistemi*, Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Yayınları, Eskişehir, s. 74.

Gürbüz, T. (2004). *Bir Online Ders Ortamının Öğrencilerin ve Dersi Veren Öğretim Üyesinin Algılarına Dayalı Olarak Değerlendirilmesi: Bir Durum Çalışması*. (Doktora Tezi) Ortadoğu Teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Basılmamış, Ankara.

Hamis, O. (2018). *Irak'ta Ortaokul Altıncı Sınıf İçin İslami Eğitim Öğretiminde Elektronik Eğitim Kullanma Gerçeği*. (Yüksek lisans tezi). Irak Üniversitesi.

Helles, A. ve Mounir, M. (2015). *Uzaktan Eğitim Teknolojisine Yönelik Eğilim After Ve Filistin Üniversitelerindeki Lisansüstü Öğrenciler Arasındaki Bazı Değişkenlerle İlişkisi*. (Doktora Tezi). Al-Aqsa Universitesi, (s.219-256).

Hızal, A. (1983). Uzaktan Öğretim Süreçleri ve Yazılı Gereçler, Eğitim Teknolojisi Açısından Yaklaşım. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Yayınları*, 122, Ankara.

Irak Eğitim Bakanlığı Yayınları, (2011). 10 Kasım 2020 http://wiki.dorar-aliraq.net/iraqilaws/?p=18259 adresinden erişildi.

Kaptan, S. (1995). Bilimsel Araştırma ve İstatistik Teknikleri, *Rehber Yayınları*, Ankara.

Karasar, N. (2005)., Kavramlar, İlkeler, Teknikler, 3A Araştırma Eğitim Danışmanlık, *5. Basım. Bilimsel Araştırma Yöntemi*. Ankara.

Kaya, Z. (2002). Pegem A Yayıncılık. *Uzaktan Eğitim*. Ankara, , s.12.

Khan, B.H. (2007). Flexible learning in an open and distributed environment. *In B. H. Khan (Ed.), Flexible learning in an e-Journal of New World Sciences Academy Education Sciences*, s. 1-18.

Khan, B.H., (2005). Managing e-learning: Design, delivery, implementation and evaluation. *Hershey PA: Information Science Publishing*.

Korran abdul-wahab, A. (2001). Al-Ain 1st Ed., *Öğretim Yöntemlerine Giriş* (s.112), Dar al- kitab, jordan.

Lal Zakaria, Y. (2002). *Eğitimde İnternet ve Bilimsel Araştırma Gerçeği*. (Yüksek Lisans Tezi). Riyad Obeikan Üniversitesi, Suudi Arabistan.

Mazen hossam el-din M. (2014). Dar Al-Ilm, 1st Ed. *Bilgi teknolojisine giriş olarak eğitim teknolojisi*. Al-Iman for Publishing, Amman.

Moore, J. L. Dickson-Deane, C. ve Galyen, K. (2011). E-öğrenme, çevrimiçi öğrenme ve uzaktan ö ğrenme ortamları aynı mı?, *İnternet ve Yüksek Öğrenim*, 14 (2),129-135.

Morgil, İ., Seçken, N. ve Yücel, S. (2004). Kimya öğretmen adaylarının öz-yeterlik inançlarının bazı değişkenler açısından incelenmesi. *Balıkesir Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 6 (1), S. 64-72. Balıkesir.

Muhammad bin sunat, H. (2007). *Uygulayıcılar ve uzmanlar açısından orta öğretim düzeyinde matematik öğretmek için e-öğrenmeyi kullanma gereksinimleri.* (Yüksek Lisans Tezi). Umm Al-Qura Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Suudi Arabistan Krallığı.

Muhammed, A. (2003). Yeni Bir Dönem İçin Yeni Bir Eğitim. *Al-Ma'rifa Dergisi*, 91, Qatar.

Öztekin, A. (2002, 20-22Mayıs). *Ahmet Yesevi Üniversitesi ve Uzaktan Eğitim Uygulamaları*. Bilişim Teknolojileri Işığında Eğitim Konferans ve Sergisi. Bildiriler Kitabı, Ankara.

Salem, A. (2003). Al- Riyadh, 1st Ed. *Eğitim Medyası ve Teknolojisi*, Al-Rashid Library, Suudi Arabistan.

Salem, A. (2004). Al-Rashed Kütüphanesi, 1st Ed. *Eğitim Teknolojisi ve E-öğrenme*, Suudi Arabistan.

Salih, M. (2010). *E-öğrenme*. 10 Ocak 2021, https://tinyurl.com/467 embmx adresinden erişildi.

Şahin abdel hamid hassan, A. (2010). *İleri Öğretim Stratejileri, Öğrenme Stratejileri ve Öğrenme Stilleri*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İskenderiye Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Damanhour.

Tavşancıl, E. (2002). Nobel Yayınevi. *Tutumların Ölçülmesi ve SPSS Veri Analizi*. Ankara, s.151.

Tekin, C., DEMİRAY, U. ve BARKAN, M. (1987). Türkiye'de Uygulanan öğretim Sisteminde Video ile Eğitim Merkezi Proje Önerisi, *Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Yayınları*, No:001, Eskişehir.

Tello, f. ve Steven. (2002). *An Analysis Of The Relationship Between İnstruction And Persistence İn Online Education*. ED. d. Unill of mass achuseetts Lowell > DAI, Vo 163, No 2.

Unusan, N., ABİA, N., MİYOSH, M. ve YOSHİİKE, N. (January 2007). Distance Delivery Of Nutrition Education As A Method For Providing Continuing Education. *Turkish Online Journal of Distance Education-TOJDE,* ISSN 1302–6488, Volume: 8 Number: 1 Article: 10. Eskişehir.

Vafa, Sg., ve Horban, (2002). *Learning style references among University of Houston online Students*, Texas ED. D, Univ of Houston DAI Vo 163, No 2 PP.

Yumuşak, A. ve Kıyıcı, G. (2004, 24–26 Kasım). *İlköğretim Öğretmenlerinin Bilgisayara Yönelik Tutumlarının Farklı Değişkenler Açısından İncelenmesi; Demirci Örneği*. 4. Uluslararası Eğitim Teknolojileri Konferansı, Sakarya.

EKLER

EK-1: Uzaktan Eğitim Tutum Ölçeği

Bu çalışma Özel okullarda ve Devlet okullarında Çalışan Öğretmenlerin Uzaktan Eğitim ortamındaki tutumları ve görüşlerini açıklamak amacıyla hazırlamıştır. Sorulara vereceğiniz içten yanıtlar çalışmaya ışık tutacaktır.

Desteğiniz için teşekkür ederim.

1. Cinsiyet

( ) Kadın ( ) Erkek

2. Çalıştığınız Kurum

( ) Devlet Okulu ( ) Özel Okul

3. Mesleki Kıdeminiz

( ) 0-5 yıl
( ) 6–10 yıl
( ) 11–15 yıl
( ) 16–20 yıl
( ) 21Yıl ve üstü

4. Öğrenim durumunuz

( ) Önlisans (iki yıllık eğitim enstitüsü veya eğitim yüksek okulu)
( ) Lisans (dört yıllık eğitim fakültesi ve dört yıllık yüksek okulu)
( ) Lisansüstü (Yüksek Lisans, Doktora)

5. Branşınız

( ) Sınıf Öğrt ( ) Din Kültürü
( ) Arapça ( ) Matematik
( ) İngilizce ( ) Fen ve Teknoloji
( ) Beden Eğitimi ( ) Diğer

6. Uzaktan Eğitim hakkında aşağıdaki seçeneklerden birini seçiniz.

( ) Uzaktan Eğitim hakkında yeterli derecede bilgim var.

( ) Uzaktan Eğitim hakkında az bilgim var.

( ) Daha önce uzaktan eğitime katıldım.

7. Aşağıda verilen uzaktan eğitimin niteliklerini önem bakımından derecelendiriniz.

(1: en az, 5: en çok)

	1	2	3	4	5
Mekân sınırlılığı olmaması					
Zaman sınırlaması olmaması					
Bireysel eğitimi desteklemesi					
Bilgi teknolojilerinin eğitimde kullanılması					
Uzaktan Eğitim'in maliyetinin örgün eğitime göre daha düşük olması					
Mevcut eğitimin dışında kalan bireylere de eğitimolanağı sağlaması					

8. Size göre Uzaktan Eğitimde kullanılan iletişim sistemlerinden her birinin etkililik derecesi nedir? (1: en az, 5: en çok)

	1	2	3	4	5
TV					
Posta					
Kablolu Yayın					
İnternet					
Telekonferans					
Video Konferans					

9. Uzaktan eğitim hakkında nasıl düşünüyorsunuz?

		Hiç katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle katılıyorum
1	Uzaktan eğitim, klasik eğitimden daha etkilidir.					
2	Uzaktan eğitim büyük bir güce sahiptir.					
3	Uzaktan eğitim ile öğrenme, geleneksel eğitime göre daha zevklidir					
4	Uzaktan eğitim pratiklerindan nitelikli sonuçlar elde edilir.					
5	Uzaktan eğitim genellemelidir.					
6	E-öğrenme ile zaman daha etkili kullanılır.					
7	E-öğrenme daha demokratik bir öğrenme çevresi sağlar.					
8	E-öğrenme öğrenci merkezli bir eğitimdir.					
9	E-öğrenme, öğrenmenin kalıcı olmasını sağlar.					
10	E-öğrenme özdeğerlendirme becerilerini geliştirir.					
11	E-öğrenmede ölçme ve değerlendirme sonucunun hemen alınması öğrenci heyecanı arttırır.					
12	E-öğrenme, istenildiği kadar tekrar edebilme esnekliği sağlar.					
13	Uzaktan eğitimde mekân ve zaman kısıtlaması olmaması eğitimin sürekliliğini sağlar.					
14	E-öğrenme ile ilgili yayınları izlemekten zevk alırım.					
15	E-ğrenme ile büyük kitlelere ulaşmak çok kolaydır.					
16	E-öğrenme ile ilgili çalışmalara katılmaktan hoşlanırım.					
17	E-öğrenme, geleneksel eğitim uygulamalarında alana çıkan birçok problemin çözümünde etkilidir.					
18	E-öğrenme ile kişisel fikirlerimi daha kolay ifade edebilirim.					
19	E-öğrenme ile herkes kendi düzeyinde eğitim alabilir.					
20	E-öğrenme, öğretimin bireyselleşmesini sağlar.					

21	E-öğrenme ile fırsat eşitliği sağlanır.					
22	E-öğrenme görsel tasarımlar, işitsel ve teknoloji yoluyla etkili öğrenmeyi sağlar.					
23	E-öğrenmede bilgi birikimlerinin internet alanında paylaşılması sebebiyle bilgiye erişim hızlıdır.					
24	E-öğrenme ile bireylerin başarı süreçleri daha çabuk takip edilir.					
25	E-öğrenme hiç ilgimi çekmiyor.					
26	Eğitimin en iyi şekilde onaylanması için yüz yüze etkileşim gereklidir.					
27	E-öğrenme ile öğrenme anti-sosyaldir.					
28	Geleneksel eğitim, E-öğrenmeden daha yararlıdır.					
29	E-öğrenme, uygulamaya yönelik derslerde sıkıntı oluşturur.					
30	E-öğrenme için ayrılan kaynaklar klasik eğitim için değerlendirilmelidir.					
31	E-öğrenme konusundaki faaliyetlere harcanan zaman gereksizdir.					
32	E-öğrenmede, eğitim çevrenin kontrolü sağlıklı bir şekilde yapılamaz.					
33	E-öğrenme, geleneksel eğitime bedel bir eğitim değildir.					
34	E-öğrenme, ülkemizde sağlıklı bir tarzda uygulanamaz.					
35	E-öğrenme almak için teknolojik alt yapı gerektiğinden sosyo-ekonomik şart bakımından zayıf olan kümelere ulaşmak zordur.					
36	Uzaktan eğitim uygulamalarının neticelerinin etkili değildir.					
37	E-öğrenmede öğretmen olmadığı için öğrenci heyecanı eksik kalır.					
38	E-öğrenme ile ilgili yayınları takip etmek bıktırıcıdır.					
39	E-öğrenme materyallerini incelemek bıktırıcıdır.					
40	Klasik eğitimde fikirler anında ve daha açık bir şekilde ifade edilir.					
41	Klasik eğitimle daha tesirli bir öğrenme sağlanır.					
42	Klasik eğitimde öğretmen her öğrenciye kişisel olarak ulaşır.					
43	Geleneksel eğitim, e-öğrenmeye göre daha düşük maliyetle uygulanır.					

EK-2: Araştırma İzni

IRAK CUMHURİYETİ
EĞİTİM BAKANLIĞI
NINAWA EĞİTİM GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

EĞİTİM VE ARAŞTIRMA BÖLÜMÜ
EĞİTİM ARAŞTIRMA ŞUBESİ
SAYI : 11/11/331
TARİH : 05.02.2021

NINAWA VAKIF VE DEVLET ERKEK VE KIZ İLK OKULLARI'NA
KONU / İŞ KOLAYLAŞTIRMA

SAYIN BASMA JAMAL ABDULKAREEM ALAS HANIM'IN İSTEĞİNE İSTİNADEN VE BİZE VERİLMİŞ OLAN İNSİYATİFE DAYANARAK YÜKSEK LİSANS ÖĞRENCİSİ OLAN BİLGİSAYAR EĞİTİMİ BÖLÜMÜ (IRAK'TA ILKÖĞRETİM DÜZEYINDE UZAKTAN EĞİTİM SISTEMININ SEVIYESI , NINAWA EĞİTİMİ ÖRNEĞİ) TEZ ADINDA OLARAK KENDİSİNE HER TÜRLÜ İMKAN VE YARDIM ETMENİZİ RİCA EDERİZ .

SAYGILARIMLA ..

MUHAMMED İMAD ABD YAHYA
EĞİTİM VE ARAŞTIRMA BÖLÜMÜ MÜDÜR YARDIMCISI
KAŞE & İMZA

BİR NÜSHA :
GENEL MÜDÜR OFİSİ .
TEKNİK MÜDÜR OFİSİ .
EĞİTİM VE ARAŞTIRMA ŞUBESİ .
KANUNİ ŞUBESİ .

جمهورية العراق
وزارة التربية
المديرية العامة للتربية
في محافظة نينوى

بسم الله الرحمن الرحيم

قسم الاعداد والتدريب
شعبة البحوث والدراسات التربوية
العدد (٢٢١/١١/١١)
التاريخ : ٢٠٢١/٤/٥

إلى / إدارات المدارس الابتدائية الحكومية والاهلية للبنين والبنات في محافظة نينوى

م/ تسهيـــل مهمـــــة

تحيـــــة طيبـــــة ...

بناءً على الطلب المقدم الينا وللصلاحية المخولة لنا يرجى تسهيل مهمة السيدة (**بسمة جمال عبدالكريم العاصي**) طالبة الماجستير قسم طرائق تدريس الحاسوب لغرض إكمال متطلبات بحثها الموسوم (**ايجابيات وسلبيات تطبيق التعليم عن بعد في المدارس الابتدائية في العراق ، تربية نينوى انموذجا**)

مـــــع التقديـــــر....

م.م محمد عماد عبد يحيى
مدير قسم الإعداد والتدريب
٢٠٢١/٤/٥

نسخة منه الى//
-مكتب السيد المدير العام /للتفضل بالاطلاع مع التقدير
-مكتب المعاون الفني / للتفضل بالاطلاع مع التقدير
- قسم الاعداد والتدريب /شعبة البحوث والدراسات التربوية /للمتابعة
- الشعبة القانونية/ للتفضل بالاطلاع مع التقدير

أيـــــــاد//

EK-3: SPSS Sonuçlar

Standart doygunluk değerlerinin ölçümü
(Standardized Regression Weights)

Parameter	SRW	Lower	Upper	P-value
y1 <--- F1	.627	.498	.714	.016
y2 <--- F1	.646	.535	.738	.020
y3 <--- F1	.742	.623	.819	.014
y4 <--- F1	.717	.600	.799	.007
y5 <--- F1	.683	.554	.754	.012
y6 <--- F1	.736	.642	.809	.012
y7 <--- F1	.725	.611	.795	.020
y8 <--- F1	.674	.551	.753	.021
y9 <--- F1	.776	.685	.845	.011
y10 <--- F1	.770	.675	.839	.013
y11 <--- F1	.701	.588	.759	.025
y12 <--- F1	.844	.758	.908	.012
y14 <--- F1	.799	.669	.888	.012
y15 <--- F1	.794	.713	.883	.005
y24 <--- F2	.551	.345	.715	.006
y13 <--- F2	.536	.335	.733	.005
y16 <--- F3	.775	.681	.866	.009
y17 <--- F3	.680	.539	.765	.009
y18 <--- F3	.827	.755	.900	.006
y19 <--- F3	.695	.592	.802	.005
y20 <--- F3	.796	.713	.880	.005
y21 <--- F3	.698	.520	.833	.007

Parameter	SRW	Lower	Upper	P-value
y22 <--- F3	.639	.535	.749	.004
y23 <--- F3	.621	.433	.722	.010
y26 <--- F4	.725	.574	.846	.005
y25 <--- F4	.514	.352	.657	.007
y42 <--- F5	.733	.581	.829	.018
y41 <--- F5	.773	.633	.849	.013
y40 <--- F5	.713	.593	.809	.011
y39 <--- F5	.806	.698	.875	.013
y38 <--- F5	.850	.777	.895	.012
y37 <--- F5	.768	.679	.833	.021
y36 <--- F5	.759	.652	.841	.009
y35 <--- F5	.859	.776	.917	.012
y34 <--- F5	.869	.785	.920	.012
y33 <--- F5	.782	.668	.858	.011
y32 <--- F5	.653	.527	.776	.008
y31 <--- F5	.732	.646	.791	.018
y30 <--- F5	.629	.440	.755	.012
y29 <--- F5	.763	.654	.825	.016
y28 <--- F5	.637	.486	.738	.008
y27 <--- F5	.492	.319	.646	.007
y43 <--- F4	.609	.392	.743	.018

One-Sample Kolmogorov-Smirnov Test

		AVRAy
N		152
Normal Parameters[a,b]	Mean	3.0122
	Std. Deviation	.72860
Most Extreme Differences	Absolute	.107
	Positive	.067
	Negative	-.107-
Kolmogorov-Smirnov Z		1.319
Asymp. Sig. (2-tailed)		.062

a. Test distribution is Normal.

b. Calculated from data.

P1) Özel ve devlet okullarında görev yapan ilkokul öğretmenlerinin uzaktan eğitime yönelik tutum seviyeleri ile cinsiyetleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki var mı?

Two-sample T for avry vs x1				
	N	Mean	StDev	SE Mean
Famale	74	2.893	0.663	0.059
Male	78	3.105	0.774	0.041
Estimate for difference: 1.5254				
95% CI for difference: (1.3841; 1.6666)				
T-Test of difference = 0 (vs ≠): T-Value = 1.81 P-Value = 0.072 DF = 267				

P2) Özel ve devlet okullarında görev yapan ilköğretim öğretmenlerinin uzaktan eğitime yönelik tutumları ile devlet okullarında veya özel okullarda çalışmaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki var mı?

Two-sample T for avry vs x2				
	N	Mean	StDev	SE Mean
State school	109	2.546	0.561	0.059
Civil school	43	2.780	0.414	0.037
Estimate for difference: 1.7293				
95% CI for difference: (1.5924; 1.8663)				
T-Test of difference = 0 (vs ≠): T-Value = 2.82 P-Value = 0.006 DF = 252				

P3) Özel ve devlet okullarında görev yapan ilköğretim öğretmenlerinin mesleki kıdemi ile uzaktan eğitime yönelim düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki var mı?

Analysis of Variance					
Source	DF	Adj SS	Adj MS	F-Value	P-Value
Regression	1	0.1670	0.1670	0.31	0.577
x3	1	0.1670	0.1670	0.31	0.577
Error	150	79.9917	0.5333		
Lack-of-Fit	3	5.0188	1.6729	3.28	0.023
Pure Error	147	74.9730	0.5100		
Total	151	80.1587			
Model Summary					
S	R-sq	R-sq(adj)	R-sq(pred)		
0.730259	0.21%	0.00%	0.00%		
Coefficients					
Term	Coef	SE Coef	T-Value	P-Value	VIF
Constant	3.074	0.126	24.42	0.000	
x3	-0.0228	0.0407	-0.56	0.577	1.00
Regression Equation					
avry = 3.074 - 0.0228 x3					

P4) Özel ve devlet okullarında görev yapan ilköğretim öğretmenlerinin tutum düzeyleri, kıdem ve cinsiyetin bileşik etkisine bağlı olarak uzaktan eğitime yönelik anlamlı bir farklılık gösteriyor mu?

Analysis of Variance

Source	DF	Adj SS	Adj MS	F-Value	P-Value
Regression	2	5.925	2.9627	1.50	0.227
x1	1	0.180	0.1803	0.09	0.763
x3	1	5.852	5.8518	2.96	0.088
Error	149	294.963	1.9796		
Lack-of-Fit	7	26.624	3.8035	2.01	0.057
Pure Error	142	268.339	1.8897		
Total	151	300.888			

Model Summary

S	R-sq	R-sq(adj)	R-sq(pred)		
1.40699	1.97%	0.65%	0.00%		

Coefficients

Term	Coef	SE Coef	T-Value	P-Value	VIF
Constant	3.886	0.429	9.06	0.000	
x1	-0.069	0.229	-0.30	0.763	1.00
x3	-0.1351	0.0786	-1.72	0.088	1.00

Regression Equation

N4 = 3.886 - 0.069 x1 - 0.1351 x3

P5) Özel okullarda ve devlet okullarında görev yapan ilkokul öğretmenlerinin tutum düzeyleri, cinsiyet ve eğitim kurumunun birleşik etkisine bağlı olarak uzaktan eğitime yönelik anlamlı bir farklılık gösterir mi?

Analysis of Variance					
Source	DF	Adj SS	Adj MS	F-Value	P-Value
Regression	2	8.488	4.24397	2.16	0.119
x1	1	0.000	0.00046	0.00	0.988
x2	1	8.414	8.41440	4.29	0.040
Error	149	292.400	1.96242		
Lack-of-Fit	1	1.040	1.04004	0.53	0.468
Pure Error	148	291.360	1.96865		
Total	151	300.888			
Model Summary					
S	R-sq	R-sq(adj)	R-sq(pred)		
1.40086	2.82%	1.52%	0.00%		
Coefficients					
Term	Coef	SE Coef	T-Value	P-Value	VIF
Constant	2.747	0.502	5.47	0.000	
x1	-0.003	0.228	-0.02	0.988	1.01
x2	0.524	0.253	2.07	0.040	1.01
Regression Equation					
N4 = 2.747 - 0.003 x1 + 0.524 x2					

P6) Özel ve devlet okullarında görev yapan ilköğretim okulu öğretmenlerinin uzaktan eğitime yönelim düzeyleri ile eğitim durumları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki var mı?

Analysis of Variance					
Source	DF	Adj SS	Adj MS	F-Value	P-Value
Regression	1	1.2251	1.2251	2.33	0.129
x4	1	1.2251	1.2251	2.33	0.129
Error	150	78.9337	0.5262		
Lack-of-Fit	1	0.7229	0.7229	1.38	0.242
Pure Error	149	78.2108	0.5249		
Total	151	80.1587			
Model Summary					
S	R-sq	R-sq(adj)	R-sq(pred)		
0.725413	1.53%	0.87%	0.00%		
Coefficients					
Term	Coef	SE Coef	T-Value	P-Value	VIF
Constant	2.747	0.183	14.99	0.000	
x4	0.1355	0.0888	1.53	0.129	1.00
Regression Equation					
avry = 2.747 + 0.1355 x4					

P7) Özel ve devlet okullarında görev yapan ilköğretim okulu öğretmenlerinin uzaktan eğitime yönelik tutum düzeyleri ile branşları aralarında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki var mı?

Analysis of Variance					
Source	DF	Adj SS	Adj MS	F-Value	P-Value
Regression	1	1.553	1.5535	2.96	0.087
x5	1	1.553	1.5535	2.96	0.087
Error	150	78.605	0.5240		
Lack-of-Fit	6	4.076	0.6793	1.31	0.255
Pure Error	144	74.529	0.5176		
Total	151	80.159			
Model Summary					
S	R-sq	R-sq(adj)	R-sq(pred)		
0.723902	1.94%	1.28%	0.00%		
Coefficients					
Term	Coef	SE Coef	T-Value	P-Value	VIF
Constant	2.781	0.147	18.97	0.000	
x5	0.0466	0.0270	1.72	0.087	1.00
Regression Equation					
avry = 2.781 + 0.0466 x5					

P8) Özel ve devlet okullarında çalışan ilköğretim okulu öğretmenlerinin uzaktan eğitime yönelik tutum seviyeleri ile uzaktan eğitimle ilgili bilgi sahibi olup olmama durumları aralarında anlamlı bir ilişki var mıdır?

Two-sample T for avry vs x6				
	N	Mean	StDev	SE Mean
Insufficient info	67	2.494	0.519	0.059
Sufficient info	68	2.701	0.519	0.077
Difference = μ (avry) - μ (x6)				
Estimate for difference: 1.0056				
95% CI for difference: (0.8151; 1.1962)				
T-Test of difference =0 (vs ≠): T-Value =2.24 P-Value =0.027 DF =283				

ÖZGEÇMİŞ

KİŞİSEL BİLGİLER

ORCID	0000-0003-2779-1036
Adı Soyadı	Basma Jamal Abdulkareem Alas
Doğum Yeri	Iraq / Musul
Doğum Tarihi	07/10/1990

LİSANS EĞİTİM BİLGİLERİ

Üniversite	Musul üniversitesi
Fakülte	Eğitim fakültesi
Bölüm	Bilgisayar bölümü

YÜKSEK LİSANS EĞİTİM BİLGİLERİ

Üniversite	Çankırı Karatekin Üniversitesi
Enstitü	Sosyal Bilimler Enstitüsü
Anabilim Dalı	Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı

YABANCI DİL BİLGİSİ

Arapça	Ana dil
Türkçe	TÖMER
İngilizce	B1

İŞ DENEYİMİ

Çalıştığı Kurum	Özel Okulda
Görevi/Pozisyonu	Öğretmen
Tecrübe Süresi	1 yıl kuran kerim öğretmeni, 1 yıl tercümanlık

KATILDIĞI

Kurslar	Türkçe kursları
Projeler	-

İLETİŞİM

Adres	Tepebaşı mah. Çığ sok. No: 66/8 Keçiören / Ankara.
E-mail	basmajalas@gmail.com